

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות כספיים ליום 31 בדצמבר 2022

תוכן העניינים

עמוד

2	דוח רואה החשבון המבקר
3	דוחות על המצב הכספי
4	דוחות רווח והפסד
5	דוחות על הרווח הכולל
6	דוחות על השינויים בקרנות
7-9	דוחות על תזרימי המזומנים
10-71	באורים לדוחות הכספיים

דוח רואה החשבון המבקר לחברי המועצה וההנהלה של רשות שדות התעופה בישראל

ביקרנו את הדוח על המצב הכספי המצורף של רשות שדות התעופה בישראל (להלן: "הרשות") ליום 31 בדצמבר 2022 ואת דוח רווח והפסד, הדוח על הרווח הכולל, הדוח על השינויים בקרנות והדוח על תזרימי המזומנים לשנה שהסתיימה באותו תאריך. דוחות כספיים אלה הינם באחריות המועצה וההנהלה של הרשות. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

הדוחות הכספיים של הרשות ליום 31 בדצמבר 2021 ולשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 2021 ו-2020 בוקרו על ידי רואה חשבון מבקר קודם אשר הדוח שלו עליהם מיום 30 במרץ 2022 כלל חוות דעת בלתי מסוייגת.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התש"ג - 1973. על פי תקנים אלה נדרש מאתנו לתכנן את הביקורת ולבצע במטרה להשיג מידה סבירה של בטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שישמשו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי המועצה וההנהלה של הרשות וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו מספקת בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי של הרשות ליום 31 בדצמבר 2022 ואת תוצאות פעולותיה, השינויים בקרנות ותזרימי המזומנים שלה לשנה שהסתיימה באותו תאריך בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS).

שטרואוס לזר ושות'
רואי חשבון

תאריך: 29 במרץ 2023

רשות שדות התעופה בישראל
דוחות על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר			ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	באור	2021	2022	באור
מיליוני ש"ח			מיליוני ש"ח		
התחייבויות שוטפות					
4	6	10	28	589	4
350	24	13	---	688	5
---	51	20	27	---	6
232 (*)	302	14	176	421	7
429 (*)	546	15	116 (*)	9	8
39	211	16	20	21	
79	71	17			
---	42	6			
<u>1,133</u>	<u>1,253</u>		<u>367</u>	<u>1,728</u>	
סה"כ התחייבויות שוטפות					
התחייבויות לא שוטפות					
2	7	10	---	156	9
714	836	17	6	13	10
452	109	18	231	784	21
40	294	19	4,692	4,408	11
---	970	20	350	470	12
351	317	21	844 (*)	740	25
<u>1,559</u>	<u>2,533</u>		<u>6,123</u>	<u>6,571</u>	
סה"כ התחייבויות לא שוטפות					
התחייבויות תלויות והתקשרויות					
קרנות					
3,771	4,542				
27	(29)				
<u>3,798</u>	<u>4,513</u>				
<u>6,490</u>	<u>8,299</u>		<u>6,490</u>	<u>8,299</u>	
סה"כ התחייבויות וקרנות					
נכסים שוטפים					
נכסים לא שוטפים					
סה"כ נכסים לא שוטפים					

לידן שחורי, רו"ח
סמנכ"לית לכלכלה וכספים

יחזק גרשון
מ"מ המנהל הכללי

מירב דדוש ארבל
מ"מ יו"ר המועצה

29 במרץ, 2023
תאריך אישור הדוחות הכספיים

(*) סווג מחדש
הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים ממוזגים והם בעלי ערך נטו.

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות רווח או הפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			באור	
2020	2021	2022		
מיליוני ש"ח				
				הכנסות
230	320	590	א23	מאגרות ושרותים למטוסים
363	515	1,555	ב23	מאגרות ושרותים לנוסעים
410	416	1,407		מפעילות מסחרית
1,003	1,251	3,552		
				הוצאות
1,086	1,126	1,444		שכר עבודה ונלוות
481	457	641	ד23	אחזקה והפעלה
542	477	450		פחת
54	59	161	ב15	דמי חכירה
114	115	153	ה23	כלליות
19	20	193	ג1	תמלוגים למדינה
123	(3)	(1)	ז23	הוצאות (הכנסות) אחרות
2,419	2,251	3,041		
(1,416)	(1,000)	511		רווח (הפסד) תפעולי
---	4	24		הכנסות מימון
(28)	(23)	(71)		הוצאות מימון
(28)	(19)	(47)	ז23	הוצאות מימון, נטו
(1,444)	(1,019)	464		רווח (הפסד) לפני מסים
---	832	(123)	25	הטבת מס (מסים על הכנסה)
(1,444)	(187)	341		רווח נקי (הפסד)

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
(1,444)	(187)	341	רווח נקי (הפסד)
			רווח (הפסד) כולל אחר:
93	(54)	430	רווח (הפסד) ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
11	7	(56)	רווח (הפסד) בגין עסקאות גידור תזרימי מזומנים, נטו
104	(47)	374	
(1,340)	(234)	715	סה"כ רווח (הפסד) כולל

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות על השינויים בקרנות

סה"כ	קרן בגין גידור תזרימי מזומנים, נטו	קרן לפיתוח והרחבת השרותים	
<u>מיליוני ש"ח</u>			
5,372	9	5,363	יתרה ליום 1 בינואר 2020
(1,444)	---	(1,444)	הפסד
93	---	93	רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
11	11	---	רווח בגין עסקאות גידור תזרימי מזומנים, נטו
4,032	20	4,012	יתרה ליום 31 בדצמבר 2020
(187)	---	(187)	הפסד
(54)	---	(54)	הפסד ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
7	7	---	רווח בגין עסקאות גידור תזרימי מזומנים, נטו
3,798	27	3,771	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
341	---	341	רווח נקי
430	---	430	רווח ממדידה מחדש בגין תוכניות להטבה מוגדרת
(56)	(56)	---	הפסד בגין עסקאות גידור תזרימי מזומנים, נטו
4,513	(29)	4,542	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות על תזרימי המזומנים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		

(1,444)	(187)	341	תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
			רווח נקי (הפסד)
			התאמות הדרושות כדי להציג את
239	(624)	916	המזומנים מפעילות שוטפת (נספח א')
(1,205)	(811)	1,257	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות שוטפת
תזרימי מזומנים מפעילות השקעה			
(379)	(61)	(157)	השקעה בנכסים קבועים
97	---	---	השקעות מיועדות
---	---	(475)	גביית (הפקדת) פקדונות בתאגידים בנקאיים, נטו
1,208	4	(368)	תמורה מממוש (רכישת) ניירות ערך סחירים, נטו
1	---	---	תמורה מממוש נכסים קבועים
927	(57)	(1,000)	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות השקעה
תזרימי מזומנים מפעילות מימון			
(19)	(19)	(22)	פרעון הלוואות לזמן ארוך מתאגידים בנקאיים
---	665	(665)	עלייה (ירידה) באשראי מתאגידים בנקאיים, נטו
---	---	1,000	הנפקת אגרות חוב
(8)	(8)	(9)	פרעון התחייבויות בגין חכירה
(27)	638	304	מזומנים נטו שנבעו (ששימשו) לפעילות מימון
(305)	(230)	561	עלייה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
563	258	28	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת השנה
258	28	589	יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף השנה

(*) פחות ממיליון

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות על תזרימי המזומנים

נספח א'

התאמות הדרושות כדי להציג את תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		

הכנסות והוצאות שאינן כרוכות בתזרימי מזומנים :

542	477	450	
---	(8)	(7)	פחת והפחתות
(105)	(152)	(157)	הכנסות מראש
--- (**)	--- (**)	--- (**)	שינוי בהטבות לעובדים ונכסי תוכניות, נטו
---	---	21	הפסד (רווח) הון ממכירת רכוש קבוע
(11)	(4)	18	שערוך אגרות חוב
---	(814)	123	שערוך הלוואות לזמן ארוך מתאגידים בנקאיים
---	---	(1)	הוצאות (הכנסות) מסים נדחים
3	---	4	רווח מניירות ערך סחירים
			שערוך מכשירים פיננסיים נגזרים
שינויים בסעיפי רכוש והתחייבויות :			
(1)	1	(1)	שינוי במלאי חומרי אחזקה
152	(79)	(245)	שינוי בלקוחות
(48)	(35)	97	שינוי בחייבים וביתרות חובה לזמן ארוך
---	20	172	שינוי בהתחייבות לממשלת ישראל
(175)	12 (*)	70	שינוי בספקים ונותני שירותים
25	(3)	(6)	שינוי בהפרשות
(143)	(39) (*)	378	שינוי בזכאים וביתרות זכות לזמן ארוך
239	(624)	916	

(*) סווג מחדש

(**) פחות ממיליון

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רשות שדות התעופה בישראל

דוחות על תזרימי המזומנים

נספח ב'

פעילות שלא במזומן

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

<u>2020</u>	<u>2021</u>	<u>2022</u>
<u>מיליוני ש"ח</u>		
<u>---</u>	<u>40</u>	<u>120</u>
<u>4</u>	<u>4</u>	<u>16</u>
<u>13</u>	<u>15</u>	<u>24</u>
<u>9</u>	<u>59</u>	<u>10</u>
<u>24</u>	<u>1</u>	<u>13</u>

הפרשות בגין רכוש קבוע ורכוש אחר

הכרה לראשונה בנכס זכות שימוש

תשלומי ותקבולי ריבית ומיסים

מזומנים ששולמו במשך השנה עבור:

ריבית

מסים על הכנסה

מזומנים שהתקבלו במשך השנה עבור:

ריבית

הבאורים המצורפים לדוחות הכספיים מהווים חלק בלתי נפרד מהם.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי

א. הרשות ותפקידיה

- (1) רשות שדות התעופה בישראל (להלן: "הרשות") הוקמה על פי חוק רשות שדות התעופה, התשל"ז - 1977 (להלן: "חוק הרשות") והחלה לפעול ביום 15 ביוני 1977.
 - (2) תפקידי הרשות בהתאם לסעיף 5 לחוק הרשות הינם להחזיק, להפעיל, לפתח ולנהל את שדות התעופה שפורטו בתוספת לחוק הרשות [בן-גוריון, חיפה, יצחק בן-יעקב (מחניים)], הרצליה על שם מודי אלון ורמון על שם אילן ואסף רמון]. לבצע בהם פעולות תכנון ובניה ולתת להם שירותים נלווים. כמו כן, מוטל על הרשות לתכנן ולהקים שדה תעופה שנקבע בתוכנית אב של שדות תעופה שאישר שר התחבורה וכן לנקוט באמצעים לביטחונם של שדות התעופה ושל בני האדם, הטובין, כלי הטיס, המבנים, המתקנים והציוד שבהם. בהתאם לחוק רשות שדות התעופה (הוראות שעה) (תיקון), התש"ס – 1980, על הרשות להחזיק, להפעיל לפתח ולנהל את מסופי הגבול היבשתיים הבינלאומיים.
 - (3) בהתאם לאמור בחוק הרשות, הרשות נתונה לפיקוח הכללי של שר התחבורה, וכן לפיקוח ובקרה של רשות תעופה אזרחית מכוח חוק הטיס, התשע"א - 2011. האגרות משולמות לרשות עבור השימוש בשדות התעופה ועבור שירותים אחרים הניתנים על ידה. תעריפי האגרות נקבעים על ידי שר התחבורה בתקנות הטעונות אישור ממשלה וועדת הכלכלה של הכנסת.
 - (4) סעיף 7 לחוק הרשות קובע, כי קו מנחה בפעולות הרשות הוא לנהל את כלל שדותיה, ועד כמה שניתן - כל שדה תעופה משדותיה, על יסוד חישובים כלכליים וכמפעל הנושא את עצמו.
 - (5) על פי סעיף 40 לחוק הרשות, עודף ההכנסות על ההוצאות ישמש ליצירת קרנות לחידוש המבנים, המתקנים והציוד, לפיתוח שדות התעופה והרחבת השירותים.
 - (6) בהתאם לחוק הרשות, התחייבה ממשלת ישראל להעביר לרשות, מקרקעין, מיטלטלין ושאר נכסים וזכויות של המדינה, שנמצאו בתחומי שדות התעופה ערב תחילתו של חוק הרשות. כמו כן התחייבה ממשלת ישראל להעביר לרשות את כל הזכויות והסמכויות של המדינה וכל החובות וההתחייבויות המוטלות על המדינה בהסכמים, בהתקשרויות ובעסקאות שהיו בני תוקף לגבי שדות התעופה ערב תחילתו של חוק הרשות.
- בעקבות החתימה על הסדר העברת הנכסים, נחתם ביום 16 בנובמבר 2004 הסכם חכירה עם רשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י"), אשר הסדיר את הזכויות במקרקעי שדות התעופה של הרשות עד לשנת 2026, עם זכות הארכה לתקופה של 49 שנים (ראה באור 15 ב'). בהתאם לסעיף 46 לחוק הרשות אישרה ועדת הכלכלה של הכנסת ביום 6 בדצמבר, 2005 את ההסכם.
- ביום 31 בינואר 2013 חתמה הרשות עם רמ"י על תוספת להסכם החכירה, לפיו שדה התעופה רמון שבתמנע התווסף לרשימת השדות בהגדרת המקרקעין ושדות התעופה בהסכם המקורי, תנאי ההסכם העיקרי יחולו גם על שדה תעופה רמון.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

(7) ביום 1 בינואר 1997 נכנס לתוקפו חוק ההסדרים במשק המדינה (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב), התשנ"ז - 1996. במסגרת חוק זה בוטל סעיף 48 לחוק הרשות אשר קבע כי דין הרשות לעניין מסים כדין המדינה. כמו כן ביטל החוק את הפטורים ממסים וקבע שורה של הוראות ייחודיות לרשות לצורך חישוב הכנסתה החייבת.

ב. מסופי הגבול היבשתיים

(1) בהתאם לחוק רשות שדות התעופה (הוראת שעה), התש"ם - 1980, על הרשות להחזיק, להפעיל, לפתח ולנהל את מסופי הגבול היבשתיים הבינלאומיים עם מצרים - בגין וניצנה, מסופי הגבול עם ירדן - יצחק רבין, גשר אלנבי ונהר הירדן (להלן: "מסופי הגבול היבשתיים הבינלאומיים"). חוק הרשות קובע, כי "שר התחבורה רשאי בצו, בהתייעצות עם המועצה ובאישור ועדת הכלכלה של הכנסת, להוסיף מסוף מעבר לרשימה שבתוספת או לגרוע ממנה".

(2) בתאריך 12 במרץ 2020 נחתם הסכם בין המדינה לרשות בדבר מימון ההפעלה והפיתוח של מעברי הגבול היבשתיים, להלן עיקרי ההסכם:

- הרשות תגיש בכל שנה עד ליום 31 ביולי של השנה שקדמה לשנת התקציב הצעת תקציב שנתי.
- בתום כל שנה קלנדרית יערך תחשיב של ההכנסות וההוצאות השוטפות והוצאות הפיתוח של מעברי הגבול באותה שנה. התחשיב יוגש בסמוך למועד אישור הדוחות הכספיים של הרשות ולא יאוחר מ-30 יום לאחר אישור הדוחות הכספיים.
- קרן עודפים – אם בעקבות הצעת התקציב השוטף והצעת תקציב הפיתוח השנתי של מעברי הגבול צפויה יתרת העודפים (להלן: "עודף מינימאלי") שנצברו בקרן מעברי הגבול לרדת מסכום של 15 מיליון ש"ח, יפעלו הצדדים להתאים את התקציב ככל שניתן על מנת שלא יפחת מהעודף המינימאלי.
- פקדון "רשת הביטחון" – במידה וייווצר גרעון בקרן העודפים לאחר שמולאו כלל התנאים שסוכמו בהסכם, יועבר לרשות פקדון בגובה הפער. פיקדון זה יועבר לאחר 3 שנים מהיווצרות הגרעון, זאת במידה שהגרעון לא כוסה בתוך 3 שנים לאחר היווצרותו.
- אם יצטברו בקרן הייעודית עודפים לאחר קבלת הפיקדון, על פי דרישת משרד האוצר יוחזר הפיקדון עד לגובה היתרה בקרן.
- במידה ויגרעו מעברי הגבול מחוק הרשות ולא יצטברו עודפים יקוזז החוב שנצבר בגינם מהקרן, במידה ויצטברו עודפים יוחזרו למדינה.
- תוקף ההסכם – יחול לשנים 2020 עד 2024, תוקף ההסכם יוארך ב-5 שנים נוספות, אלא אם אחד הצדדים יודיע על סיומו לפני תום התקופה.

(3) הכנסות והוצאות התפעול של מסופי הגבול היבשתיים אינן מוצגות בדוח רווח והפסד (ראה באור 8 ב').

(4) פעילות מסופי הגבול היבשתיים רשומה כמלכ"ר לעניין מע"מ.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

ג. שינויים ותיקוני חקיקה בחוק הרשות

- במסגרת חוקי ההתייעלות שחוקקו בשנים האחרונות תוקן חוק הרשות. להלן עיקרי התיקונים:
- (1) בהתאם לסעיף 40 לחוק הרשות משלמת תמלוגים שנתיים קבועים בסך של כ- 20 מיליון ש"ח (צמוד למדד). לחוק הרשות התווסף סעיף 1א40, לפיו החל משנת 2020 תשלם הרשות למדינה תמלוגים שנתיים בשיעור של 50% מהרווח השנתי הנקי, ובלבד שסכום התמלוגים לא יעלה על סכום ההכנסה החייבת השנתית כהגדרתה בחוק. סברה מועצת הרשות, כי בשנה מסוימת, קיים חשש סביר שתשלום התמלוגים ימנע מהרשות לעמוד בהתחייבויותיה הקיימות או הצפויות, רשאית מועצת הרשות לפנות לשרי התחבורה והאוצר בבקשה להפחית את שיעורי התמלוגים. פנתה המועצה כאמור, רשאים שרי התחבורה והאוצר להורות על הפחתת שיעור התמלוגים באם שוכנעו כי קיים חשש כאמור. הודעה על כך תימסר לוועדת הכספים של הכנסת. תשלום התמלוגים יותר בניכוי לצרכי מס בשנת המס שבה שולמו.
 - (2) סעיף 58 לחוק הרשות תוקן כך שהוארכה סמכות מנהל רשות המסים לפטור את הרשות ממס על הרווחים שהופקו מהכספים המיועדים לפנסיה תקציבית עד לשנת 2021 כולל. בתאריך ה- 6 באפריל 2020 התקבל אישור מרשות המיסים בדבר הפטור על הרווחים שהופקו מהכספים המיועדים לפנסיה תקציבית עד ליום 31 בדצמבר, 2021 וזאת בהתאם לתנאים שנקבעו באישור. בחודש ספטמבר 2022 פנה יו"ר הרשות לשרת התחבורה בבקשה לפעול לתיקון חוק הרשות, כך שסמכות מנהל המיסים להארכת הפטור תוארך עד לתום שנת 2024.
 - (3) לחוק הרשות התווסף סעיף 47 לפיו כל נכסי הרשות בנמל התעופה בן גוריון יהיו פטורים מכל אגרה, ארנונה או תשלום חובה אחר, המשתלמים לרשויות מקומיות.
 - (4) בתאריך 26 באוקטובר 2020 ולאור השלכות משבר הקורונה על פעילות הרשות, אושר בכנסת תיקון מספר 12 לחוק הרשות לפיו יתאפשר לרשות גיוס מלוות גם לפעילותה השוטפת. תיקון החוק אפשר לרשות שדות התעופה לקבל מלוות הן למטרות פיתוח והן לשם מימון פעילותה השוטפת, להנפיק למטרות אלה אגרות חוב ובלבד שהסכום הכולל של המלוות ושל איגרות החוב שתקבל הרשות בתקופה האמורה לא יעלה על 3.1 מיליארד ש"ח, עוד נקבע כי הרשות תהיה רשאית לקבל מלוות כאמור ולהנפיק אגרות חוב, מיום תחילתו של חוק זה ועד ליום 30 ביוני 2022.
- המלוות ותנאיהן והנפקת אג"ח ותנאיהן טעונים אישור הממשלה, אישורים אלה יינתנו לפי הצעת שרי התחבורה והאוצר ובשים לב למצבה הכספי של הרשות ולצפי לעניין יכולתה לעמוד בהתחייבויותיה לפי תנאי המלווה והאג"ח וכן לצפי לעניין היקף הפעילות בענף התעופה. כמו כן תוקן חוק הרשות כך שבחישוב התמלוגים של כל שנה, החל משנת 2023, יופחת מהרווח השנתי הנקי החזר קרן המלוות, ובלבד שסכום הניכוי לא יעלה על 2.5 מיליארד ש"ח, אולם בשנה שבה תנועת הנוסעים הבינלאומית בנתב"ג תעלה על 24 מיליון נוסעים, לא יופחת החזר קרן המלוות מהרווח השנתי הנקי לצורך חישוב התמלוגים בעבור כל שנה מאותה שנה ואילך.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

ד. החלטת ממשלה מספר 1873 מיום 11 באוגוסט 2016

במסגרת החלטת הממשלה נקבע כדלקמן:

(1) הרשות תהיה פטורה מתשלום בגין הוצאות ביקורת גבולות עד לסכום של 60 מיליון ש"ח בשנה, בשנים 2018-2027. בסיכום עם משרד האוצר מחודש נובמבר 2022, הוחלט על הקדמת תשלום הפטור בגין השנים 2023-2027. בהתאם לכך, קיבלה הרשות בדצמבר 2022 סכום מהוון בסך של 261 מיליון ש"ח.

(2) מתן פטור מאגרות (למעט אגרת חניה) לפי תקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991, לשדה התעופה רמון. משך הפטור יהיה שלוש שנים מיום תחילת הפעילות התעופתית במסחרית בשדה התעופה.

ה. ביטוח צד ג' בגין סיכוני מלחמה וטרור

הרשות מבטחת בביטוח צד ג' בגין סיכוני מלחמה וטרור באמצעות חברות ביטוח בינלאומיות בגבול אחריות של 1 מיליארד דולר.

ו. פיתוח שדות תעופה ופרויקטים

תקציב הפיתוח של רשות שדות התעופה לביצוע פרויקטים שונים ממומן ממקורות עצמיים של הרשות וכן מהלוואות וחוב חיצוני. תקציב הפיתוח לפעילות תעופתית מיועד לפרויקטים לשיפור הבטיחות, הביטחון ושמירה על רמת השירות ובתוך כך גם שיפור התשתיות התעופתיות והגדלת הקיבולת.

תקציב הפיתוח לפעילות התעופתית לשנים 2023 ואילך מסתכם לסך של 5,414.4 מיליון ש"ח (לא כולל פיתוח מסופי הגבול). מתוך סכום זה מוקפאים סך של 2,968.1 מיליון ש"ח, הפשרת התקציב כפופה לאישור נוסף בכתב מנציגי האגף לתכנון כלכלי במשרד התחבורה ואגף התקציבים במשרד האוצר ובאישור מועצת הרשות.

להלן פירוט פרויקטים עיקריים לשנת 2023 ואילך:

- תכנון והקמת תשתיות טרמינליות נוספות להגדלת הקיבולת של נתבי"ג – 2,180 מיליון ש"ח (מתוכו מוקפא 2,003.8 מיליון ש"ח).
- החלפה והתאמת מערכות המיון ומערכות הבידוק הטכנולוגי לדור מתקדם ולגידול בתנועה - 387 מיליון ש"ח (מתוכו מוקפא סך של 30.5 מיליון ש"ח).
- החלפה, שדרוג והתאמת מכונות בידוק LEVEL 3 - 215 מיליון ש"ח.
- התאמת טרמינל 1 לגידול בתנועת הנוסעים – 179 מיליון ש"ח.
- החלפת מערכות מכ"מ ואוטומציה - 260 מיליון ש"ח (מתוכו מוקפא 74.4 מיליון ש"ח).

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

ז. חוזה להעברת פעילות התעופה משדה התעופה אילת לשדה תעופה רמון

בחודש ספטמבר 2016 חתמה הרשות על הסכם עם רשות מקרקעי ישראל לפיו מתחייבת הרשות למסור את החזקה בשטח של שדה תעופה אילת. בהתאם להסכם התחייבה רשות מקרקעי ישראל לשלם לרשות עלויות הגירה ופינוי שיאפשרו להקים מחדש בשדה התעופה רמון את המתקנים המשמשים אותה בשדה תעופה אילת, בסכום כולל של כ- 363 מיליוני ש"ח.

בחודש נובמבר 2018 הוציאה רשות המיסים שומת מס לרשות בסכום כולל של כ- 91 מיליון ש"ח בגין הסכם זה. בנובמבר 2021 נחתם הסכם בין הרשות לרשות המיסים, שקיבל תוקף פסק דין, לפיו שילמה הרשות 50 מיליון ש"ח הכוללים ריבית והצמדה בגין השומה הנ"ל ובמקביל נחתם הסכם עם רמ"י, לפיו העבירה רמ"י לרשות 50 מיליוני ש"ח להשבת סכום מס זה.

ח. תוכנית מתאר לנתב"ג (תמ"א 2/4 ו-2/4 א)

במסגרת הרחבת נתב"ג לצורך מתן מענה לביקושים, אישרה ממשלת ישראל בשנת 1997 את תמ"א 2/4 ותמ"א 2/4 א (להלן: "התכנית") לאחר שהומלצו לאישור על ידי המועצה הארצית לתכנון ובנייה. כתנאי לאישור התוכנית, חתמה הרשות על כתב שיפוי מלא לתשלום פיצויים לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה.

במהלך שנת 2000 הוגשו כ-6000 תביעות לפיצויים, בכללן של עיריות חולון ואור יהודה. בעקבות פס"ד של בית המשפט העליון בערעור מנהלי, רשות שדות התעופה נ' טויטו, שקיבל כמעט באופן מלא את ערעור הרשות, נזנחו מרבית התביעות. בהתאם להסכמי פשרה עם המושבים בארות יצחק וצפריה שילמה הרשות 28.5 מיליון ש"ח, הכוללים מיוגנים אקוסטיים, ונותרו מעט מאד הליכים שמתבררים כעת באופן פרטני, בראשם תביעת עיריית חולון המתבררת בפני שמאית שמונתה על ידי ועדת הערר. ראה באור 22 בדבר החשיפה לתביעות אפשריות מכוח אישור התוכנית.

ט. תוכנית מתאר לשדה תעופה מחניים (תת"ל 75)

במרץ 2021 אושרה תת"ל 75 בממשלה. טרם אישור התוכנית ועל מנת לאפשר את קידום התוכנית נחתם הסכם עם קיבוץ מחניים לפיו הרשות תממן את עלות המיגון האקוסטי למבנים זכאים בכפוף להסרת התנגדותם לתוכנית בתחום קווי הרעש המזכים במיגון אקוסטי. בנוסף, בדצמבר 2020, וכתנאי להעברת התוכנית לאישור הממשלה, חתמה הרשות על כתב שיפוי לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה. בהתאם לחוק, ניתן להגיש תביעות בתוך 3 שנים מאישור התכנית. קיימת עתירה בבג"צ כנגד אישור התוכנית. דיון בעתירה נקבע ליום 5 ביולי, 2023. ראה באור 22 בדבר החשיפה לתביעות אפשריות מכח אישור התוכנית.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

י. תוכנית מתאר לשדה תעופה הרצליה (תמ"א 15/ב)

הרשות קידמה במועצה הארצית את תמ"א 15/ב תוכנית זמנית להסדרת הפעילות בשדה תעופה הרצליה, שאושרה על ידי הממשלה בחודש פברואר 2022. אישור התוכנית התאפשר רק לאחר שמועצת הרשות אישרה בחודש אוקטובר 2019 כתב שיפוי מוגבל בסך של עד 300 מיליון ש"ח. משרד האוצר התחייב להשלמת השיפוי ככל שיידרש מעל הסכום שהתחייבה הרשות. ראה באור 22ב' בדבר החשיפה לתביעות אפשריות מכוח אישור התוכנית.

יא. תוכנית מפורטת לשדה תעופה חיפה (תת"ל 80א)

הרשות מקדמת תוכנית תשתית לאומית ('יתת"ל 80א') שתאפשר קליטה חלקית וזמנית של פעילות התעופה הכללית המתקיימת בשדה תעופה הרצליה, זאת עד להקמת שדה תעופה קבוע עבור התעופה הכללית. בחודש דצמבר 2021 אושרה התוכנית להפקדה, התוכנית כוללת התניה לחובת הפקדה של כתב שיפוי מלא בגין תביעות צפויות מכוח סעיף 197 לחוק התכנון והבניה. ראה באור 22ב' בדבר החשיפה לתביעות אפשריות מכוח אישור התוכנית.

יב. תוכנית לפיתוח האזור הצפוני בנתב"ג

בפברואר 2022 אושרה בוועדה המחוזית תוכנית לפיתוח האזור הצפוני בנתב"ג. כתנאי לאישור התוכנית בוועדה נדרשה הפקדה הרשות כתב שיפוי כנגד תביעות אפשריות לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה שיוגשו כנגד הועדה. ראה באור 22ב' בדבר החשיפה לתביעות אפשריות מכוח אישור התוכנית.

יג. תמ"א 2/4 - תיקון מספר 3

הרשות מקדמת את תיקון מס' 3 לתמ"א 2/4 שיבטל את תבנית התפעול הקבועה כיום בתמ"א המקשה על תפעול נתב"ג ופוגעת בקיבולת האווירית שלו. עם ביטול תבנית התפעול, ינקטו אמצעי הגבלה חלופיים שיאפשרו לרש"ת הפעלת שיקול הדעת באשר לאופן חלוקת הטיסות במרחב, בכפוף לתבנית התפעול המבצעי שתקבע על ידי מנהל רת"א. במקביל, התיקון לתמ"א יגביל את הרעש המרבי שייגרם לסביבה מפעילות נתב"ג. התכנית בשלב הערות והשגות.

כתנאי לאישור התכנית יידרש כתב שיפוי כנגד תביעות אפשריות לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבניה שיוגשו כנגד הוועדות המצויות בתחום ההשפעה על התכנית.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

יד. העברת פעילות התעופה הכללית משדה תעופה הרצליה לשדה תעופה חיפה

בהתאם להחלטת המועצה הארצית לתכנון ובניה מחודש דצמבר 2018, תוכנית המתאר הארצית הזמנית המקודמת בימים אלו לשדה תעופה הרצליה תפקע עם אישור תוכנית לפיתוח למגורים או הוצאת היתר בניה למגורים על שטח השדה או עם קבלת רישיון הפעלה לשדה תעופה חלופי לתעופה הכללית, לפי המוקדם מבין המועדים.

על מנת לאפשר רצף פעילות מיום הפסקת פעילות ש"ת הרצליה ועד להקמת והפעלת ש"ת חדרה מזרח, חתמה הרשות על סיכום עקרונות בחודש אוקטובר 2017 וסיכום נוסף באוגוסט 2019 עם משרד האוצר ואחרים, לפיהם שדה תעופה חיפה ישמש כפתרון זמני לתעופה הכללית. בהתאם לסיכומים נקבע שרמ"י תממן סך של 130 מיליון ש"ח לצורך הכשרת שדה תעופה חיפה לקליטת הפעילות האמורה.

כמו כן נקבע שמשרד הביטחון יעמיד לרשות, ללא תמורה, את המקרקעין הנדרשים להעסקת הפעילות ושהרשות תבצע ותממן את עבודות הבינוי, תשלום האגרות, ההיטלים והמיסים שיוטלו על השטחים הכלולים בהסכם באמצעות דמי ההגירה שתקבל הרשות מרמ"י.

בחודש אוקטובר 2021 נחתם הסכם עקרונות בין הרשות, משרד התחבורה, משרד האוצר ורשות מקרקעי ישראל (להלן: "רמ"י"), לפיו הפסקת הפעילות של שדה התעופה הרצליה תידחה לחודש פברואר 2025, בתנאי שהרשות תעמוד במועדים שנקבעו להגשת תוכניות לצורך אישור תת"ל 80 ותת"ל 74 (פיתוח שדה תעופה חיפה והקמת שדה תעופה חדרה מזרח). אי עמידה במועדים שנקבעו, תשחרר את רמ"י מהתחייבותה לעצירת שיווק המקרקעין של שדה תעופה הרצליה למגורים.

טו. שדה תעופה לתעופה הכללית חדרה מזרח (תת"ל 74)

הרשות הכינה תוכנית מפורטת לאתר חדרה מזרח, כחלופה קבועה לשדה תעופה הרצליה עבור התעופה הכללית, שמכוחה ניתן יהיה להוציא היתרי בניה הדרושים להקמת השדה. קידום התוכנית נעצר מסיבות שאינן בשליטת הרשות. עקרונות המימון להקמת השדה נקבעו בסיכום העקרונות מאוקטובר 2017 האמור לעיל ועל בסיסו הועברה התחייבות חשב רמ"י למימון שלב התכנון של שדה התעופה. טרם גובש הסכם למימון תכנון מפורט לביצוע ובניית שדה התעופה.

בהיבט המשפטי הקמת השדה נתקלת בהתנגדות עזה של התושבים והרשויות באזור. הוגשו מספר עתירות, שנמחקו. בהתאם להנחיית בג"צ לשמיעת טענות הרשויות המקומיות, הרשות הכינה מענה מפורט לטענות שהוצגו בפניה, והעבירה את תגובתה לצוות המקצועי של הות"ל. הרשות צופה כי ככל שתהליך התכנון יתקדם יוגשו עתירות והתנגדויות נוספות, בעת העברת התכנית להערות והשגות הציבור והוועדות.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

טז. תקנות רשות שדות התעופה – אגרות

(1) בתאריך 31 בדצמבר 2008, פורסם ברשומות תיקון לתקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991 (להלן: התקנות). תחילתן של תקנות אלה ביום 1 לינואר 2009, בנוסף בתאריך 15 לנובמבר 2011 אושר על ידי ועדת הכלכלה של הכנסת תיקון תקנות רשות שדות התעופה (אגרות), התשנ"א-1991.

להלן פירוט התיקונים העיקריים בתקנות:

- האגרות לתעופה הבינלאומית יעודכנו אחת לשנה החל מיום-1.1.2010 ע"פ מקדם העדכון לתעופה הבינלאומית כהגדרתו בתקנות המושפע משינוי המדד ושער החליפין.

- האגרות לתעופה הפנים ארצית יעודכנו אחת לשנה החל מיום-1.1.2010 ע"פ מקדם העדכון לתעופה הפנים ארצית כהגדרתו בתקנות המושפע משינוי המדד. נקבעו תעריפים מיוחדים לטיסות היוצאות מטרמינל 1 בשני תחומים: אגרת סבלות (תקנה 8); ואגרת נוסע יוצא (תקנה 13).

בשנת 2022 תעמוד אגרת נוסע יוצא מטרמינל 3 על סך של 29.62 דולר לכל יעד, למעט מצרים שהנוסע היוצא אליה ישלם 22.68 דולר.

בשנת 2022 אגרת נוסע יוצא בכל שדות התעופה למעט טרמינל 3 בנתב"ג, תעמוד על 13.65 דולר לנוסע יוצא.

(2) בתאריך 22 בינואר 2019 פורסמו ברשומות תקנות רשות שדות התעופה (אגרות)(תיקון), התשע"ט-2019. להלן השינויים העיקריים:

- קביעת פטור מאגרות תעופה המנויות בתקנות 3, 4, 10, 11, ו-13 לתקנות רשות שדות תעופה בשדה תעופה רמון למעט אגרת חניה לתקופה של שלוש שנים מיום תחילת הפעילות התעופתית המסחרית בשדה התעופה.

- קביעת פטור מאגרות תעופה המנויות בתקנות 3, 4, 10, 11, ו-13 לתקנות רשות שדות תעופה לשדה תעופה חיפה למעט אגרת חניה לתקופה של שלוש שנים, תחולת הפטור הינה החל מיום 1 לפברואר 2019.

- קביעה כי סכומי האגרות הקבועים בשדה תעופה אילת בתקנות האגרות יחולו גם בשדה התעופה רמון.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

יז. העברת כספי הפנסיה התקציבית לנאמנות

במרץ 2013 נחתם הסדר נאמנות בין הרשות, הסתדרות העובדים החדשה וועדי העובדים לצורך הבטחת כספי הפנסיה התקציבית עבור כל הגמלאים ו/או העובדים המבוטחים בפנסיה תקציבית ו/או שאיריהם הזכאים לפנסיה תקציבית. הסדר הנאמנות יהיה בתוקף עד להקמת קופה מרכזית לקצבה, או עד למציאת פתרון מוסכם אחר בין הרשות לנציגות העובדים המגן על כספי הפנסיה התקציבית לזכאים לה, והכל בהתאם להסכם קיבוצי שיחתם בין הרשות לנציגי העובדים. כמו כן, הובהר בהסדר הנאמנות כי אין בו לכדי לגרוע מחובות הרשות כלפי הזכאים לפנסיה תקציבית.

להלן עיקרי כתב הנאמנות:

- כל הזכויות בחשבונות הבנק בהם מופקדים נכסי הנאמנות, יועברו מהרשות לבעלות נאמן.
- הנאמן יורשה להעביר כספים רק לחשבונות הרשות בהתאם לכתב הנאמנות.
- פעולות השקעה בתוך החשבונות יבוצעו על ידי הרשות בלבד, או מי מטעמה.
- הרשות חתמה על הודעת משכון על נכסי הנאמנות לטובת הזכאים לפנסיה תקציבית.
- תשלומי הגמלה ישולמו על ידי הרשות.
- בכל שנה, בתום 14 יום ממועד אישור הדוחות הכספיים של הרשות יערוך רו"ח המבקר של הרשות דו"ח ביחס לסך נכסי הנאמנות אל מול סך התחייבויות הרשות בגין פנסיה תקציבית. עלתה ההתחייבות על סך נכסי הנאמנות ישולם ההפרש על ידי הרשות תוך שלושה חודשים ממועד הגשת דו"ח הנאמנות השנתי. עלה שווי נכסי הנאמנות על 105% מסך ההתחייבות, יועבר ההפרש (עודף נכסי הנאמנות העולה על 105% מהתחייבויות) לרשות תוך 30 ימי עסקים.
- סיום תקופת הנאמנות הינה באחד מהמקרים הבאים:
 - הקמת קופה מרכזית לקצבה (או לאחר מציאת פתרון מוסכם אחר בין הרשות לנציגות העובדים).
 - סיום זכאותו של אחרון הזכאים לפנסיה תקציבית.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 1 - כללי (המשך)

יח. השפעת נגיף הקורונה

בתחילת שנת 2020 עם התפשטות נגיף הקורונה בעולם, הוגבלה תנועת הנוסעים הבינלאומית בארץ ובעולם. הגבלות אלו הביאו לירידה חדה בתנועת הנוסעים בהכנסות הרשות. תנועת הנוסעים בשנים 2021 ו-2020 הסתכמה ל- 6.1 מיליון נוסעים ו- 4.6 מיליון נוסעים בהתאמה. הכנסות הרשות הסתכמו ל- 1,251 מיליון ש"ח ו- 1,003 מיליון ש"ח בהתאמה, המהווה ירידה בשיעור של כ-70% וכ- 76% בהתאמה ביחס לשנת 2019 טרם תחילת ההגבלות.

בשנת 2022 חלה התאוששות מהשפעות נגיף הקורונה בתנועת הנוסעים אשר שיפרה משמעותית את מצבה הכספי של הרשות. תנועת הנוסעים בשנת 2022 הסתכמה ל- 19.25 מיליון נוסעים, הכנסות הרשות הסתכמו ל- 3,552 מיליון ש"ח ומהווה ירידה בשיעור של כ- 14%, לעומת שנת 2019 טרם תחילת ההגבלות.

כמו כן, הרשות הנפיקה אגרות חוב בהנפקה פרטית (רצף מוסדי) בסך של 1 מיליארד ש"ח על מנת לפרוע את מסגרות האשראי אשר שימשו אותה למימון הפעילות בשנות המשבר ולטובת המשך פעילותה השוטפת של הרשות וההשקעות ההכרחיות בפיתוח (ראה ביאור 20).

יט. הגדרות

בדוחות כספיים אלה -

(1) הרשות -	רשות שדות התעופה בישראל.
(2) צדדים קשורים -	כהגדרתם ב- IAS 24.
(3) מדד -	מדד המחירים לצרכן כפי שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.
(4) דולר -	דולר של ארה"ב.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית

עיקרי המדיניות החשבונאית המפורטים בהמשך יישמו באופן עקבי לגבי כל תקופות הדיווח המוצגות בדוחות כספיים אלה.

א. בסיס הצגת הדוחות הכספיים

הדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (להלן - IFRS).

הדוחות הכספיים של הרשות ערוכים על בסיס העלות, למעט: נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר; נכסים והתחייבויות פיננסיות (כולל מכשירים נגזרים) המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד והתחייבויות בגין הטבות לעובדים המוצגות על בסיס ערכן האקטוארי.

ב. תקופת המחזור התפעולי

תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הרשות הינה 12 חודשים. הנכסים השוטפים וההתחייבויות השוטפות כוללים פריטים המיועדים והצפויים להתממש במהלך תקופת המחזור התפעולי הרגיל של הרשות.

ג. מטבע הפעילות, מטבע ההצגה ומטבע חוץ

(1) מטבע הפעילות ומטבע ההצגה

הדוחות הכספיים מוצגים בש"ח, שהינו מטבע הפעילות של הרשות. מטבע הפעילות הינו המטבע של הסביבה העיקרית שבה פועלת הרשות. הרשות מציגה את המידע הכספי במיליוני ש"ח.

(2) עסקאות, נכסים והתחייבויות במטבע חוץ

עסקאות הנקובות במטבע חוץ (מטבע השונה מהשקל) נרשמות עם ההכרה הראשונית בהן לפי שער החליפין במועד העסקה. לאחר ההכרה הראשונית, נכסים והתחייבויות כספיים הנקובים במטבע חוץ מתורגמים בכל תאריך דיווח לשקלים לפי שער החליפין במועד זה. הפרשי שער, למעט אלה המהוונים לנכסים כשירים או נזקפים להון בעסקאות גידור, נזקפים לרווח או הפסד.

נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ המוצגים לפי עלות מתורגמים לפי שער החליפין במועד העסקה. נכסים והתחייבויות לא כספיים הנקובים במטבע חוץ המוצגים לפי שווי הוגן מתורגמים לשקלים בהתאם לשער החליפין במועד שבו נקבע השווי ההוגן.

(3) פריטים כספיים צמודי מדד

נכסים והתחייבויות כספיים הצמודים על פי תנאיהם לשינויים במדד המחירים לצרכן בישראל (להלן - "המדד") מתואמים לפי המדד הרלוונטי, בכל תאריך דיווח, בהתאם לתנאי ההסכם. הפרשי הצמדה הנובעים מההתאמה כאמור נזקפים לרווח והפסד.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(4) להלן שיעורי השינויים במדד המחירים לצרכן ובשער היציג של הדולר של ארה"ב:

<u>מדד המחירים</u>				
<u>לצרכן</u>				
<u>שער הדולר</u>	<u>האמריקאי</u>	<u>מדד המחירים</u>	<u>מדד המחירים</u>	
<u>של ארה"ב</u>	<u>"C.P.I) ידוע"</u>	<u>לצרכן "ידוע" (*)</u>	<u>לצרכן "בגין" (*)</u>	
3.52	297.71	240.77	241.45	31 בדצמבר 2022
3.11	277.95	228.70	229.37	31 בדצמבר 2021
3.22	260.23	223.34	223.11	31 בדצמבר 2020
<u>שיעור השינוי באחוזים:</u>				
לשנה שהסתיימה ביום 31				
13.5	7.1	5.3	5.3	בדצמבר 2022
לשנה שהסתיימה ביום 31				
(3.3)	6.8	2.4	2.8	בדצמבר 2021
לשנה שהסתיימה ביום 31				
(7.0)	1.2	(0.6)	(0.7)	בדצמבר 2020

(*) בסיס המדד - ממוצע 1993 = 100.

ד. מזומנים ושווי מזומנים

מזומנים ושווי מזומנים כוללים השקעות שנילותן גבוהה, לרבות פקדונות בתאגידים בנקאיים לזמן קצר, שתקופתם המקורית אינה עולה על שלושה חודשים ממועד ההשקעה ואשר אינם מוגבלים בשעבוד.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. מכשירים פיננסיים

(1) נכסים פיננסיים

נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת

נכסים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת כוללים הלוואות וחייבים אשר מקיימים את שני התנאים המצטברים הבאים:

- הנכס מוחזק במסגרת מודל עסקי שמטרתו היא להחזיק בנכסים על מנת לגבות את תזרימי המזומנים החוזיים הנובעים מהם.
- על פי התנאים החוזיים של הנכס הפיננסי, הרשות זכאית, במועדים מוגדרים, לקבל תזרימי מזומנים המהווים אך ורק תשלומי קרן ותשלומי ריבית על יתרת הקרן.

ההלוואות וחייבים מוכרים לראשונה לפי שווי הוגן בתוספת עלויות עסקה המיוחסות ישירות. לאחר ההכרה הראשונית, הלוואות וחייבים נמדדים לפי העלות המופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

הרשות בוחנת בכל מועד דיווח את ההפרשה להפסד בגין מכשירים פיננסיים הנמדדים בעלות מופחתת. הרשות מבחינה בין שני מצבים של הכרה בהפרשה להפסד:

- מכשירי חוב אשר לא חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה, או מקרים בהם סיכון האשראי נמוך - ההפרשה להפסד שתוכר בגין מכשיר חוב זה תיקח בחשבון הפסדי אשראי חזויים בתקופה של 12 חודשים לאחר מועד הדיווח, או;
- מכשירי חוב אשר חלה הידרדרות משמעותית באיכות האשראי שלהם מאז מועד ההכרה לראשונה בהם ואשר סיכון האשראי בגינם אינו נמוך, ההפרשה להפסד שתוכר תביא בחשבון הפסדי אשראי חזויים לאורך יתרת תקופת חיי המכשיר.

ירידת הערך בגין מכשירי חוב הנמדדים לפי עלות מופחתת נוקפת לרווח או הפסד כנגד הפרשה. לרשות נכסים פיננסיים בעלי תקופות אשראי קצרות (כגון לקוחות) בגינם היא מיישמת את ההקלה שנקבעה במודל, קרי הרשות מודדת את ההפרשה להפסד בסכום השווה להפסדי אשראי חזויים לאורך כל חיי המכשיר.

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן

נכסים פיננסיים הנמדדים בשווי הוגן כוללים השקעות במכשירים הוניים וכן מכשירי חוב אשר אינם עומדים בקריטריונים שפורטו לעיל.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

נכסים פיננסיים המוחזקים למסחר לרבות נגזרים נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד אלא אם הם מיועדים לשמש כמכשירים מגדרים והגידור הינו אפקטיבי בהתאם להוראות IFRS9.

בקשר עם מכשירים הוניים שאינם מוחזקים למסחר, במועד ההכרה לראשונה, הרשות רשאית לבצע בחירה שאינה ניתנת לשינוי, להציג ברווח כולל אחר שינויים עוקבים בשווי הוגן אשר אילולא כן היו נמדדים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד. שינויים אלה לא ייזקפו לרווח או הפסד בעתיד גם לא בעת גריעת ההשקעה.

הכנסות מדיבידנד ומהשקעות במכשירים הוניים מוכרות במועד הקובע לזכאות לדיבידנד לדוח על הרווח והפסד.

גריעת נכסים פיננסיים

נכס פיננסי נגרע כאשר פקעו הזכויות החוזיות לקבלת תזרימי המזומנים מהנכס, או כאשר הרשות העבירה באופן מהותי את כל הסיכונים וההטבות הקשורים לנכס לצד שלישי.

(2) התחייבויות פיננסיות

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בעלות מופחתת כוללות הלוואות ואשראי נושאי ריבית, אשראי ספקים וזכאים אחרים. במועד ההכרה לראשונה, התחייבויות פיננסיות אלה נמדדות בשווי הוגן בניכוי עלויות עסקה המיוחסות ישירות. לאחר ההכרה הראשונית, ההלוואות והאשראי הנ"ל נמדדים בעלות מופחתת, תוך שימוש בשיטת הריבית האפקטיבית.

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן

התחייבויות פיננסיות הנמדדות בשווי הוגן כוללות התחייבויות פיננסיות המוחזקות למסחר לרבות נגזרים וכן התחייבויות פיננסיות שיועדו על ידי הרשות לשווי הוגן דרך רווח או הפסד בעת ההכרה הראשונית בהן.

גריעת התחייבויות פיננסיות

התחייבות פיננסית נגרעת כאשר היא מסולקת, דהיינו כאשר המחויבות שהוגדרה בחוזה נפרעת או מבוטלת או פוקעת.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(3) קיזוז מכשירים פיננסיים

כספים פיננסיים והתחייבויות פיננסיות מקוזזים והסכום נטו מוצג בדוח על המצב הכספי אם קיימת זכות שניתנת לאכיפה משפטית לקזז את הסכומים שהוכרו, וכן קיימת כוונה לסלק את הנכס ואת ההתחייבות על בסיס נטו או לממש את הנכס ולסלק את ההתחייבות במקביל. הזכות לקזז חייבת להיות ניתנת לאכיפה משפטית לא רק במהלך העסקים הרגיל של הצדדים לחוזה אלא גם במקרה של פשיטת רגל או חדלות פירעון של אחד הצדדים. על מנת שהזכות לקזז תהיה קיימת באופן מיידי, אסור שהיא תהיה תלויה באירוע עתידי או שיהיו פרקי זמן שבהם היא לא תחול, או שיהיו אירועים שיגרמו לפקיעתה.

(4) מכשירים פיננסיים נגזרים, לצרכי גידור (הגנה)

הרשות מבצעת לעיתים התקשרויות במכשירים פיננסיים נגזרים כגון חוזי אקדמה (Forward) בגין מטבע חוץ על מנת להגן על עצמה מפני הסיכונים הכרוכים בתנודות בשערי החליפין של מטבע חוץ. עסקאות ההגנה כאמור נועדו לגדר את השינויים בתזרימי המזומנים המתייחסים להכנסות הרשות מאגרות ושירותים בתעופה הבינלאומית המתקבלים בדולרים.

עסקאות גידור כשירות לחשבונאות גידור בין היתר כאשר במועד יצירת הגידור קיים ייעוד ותיעוד פורמלי של יחסי הגידור ושל מטרת ניהול הסיכונים והאסטרטגיה של הרשות לביצוע הגידור. הגידור נבחן על בסיס מתמשך ונקבע בפועל שהוא בעל אפקטיביות גבוהה במהלך תקופת הדיווח הכספי שאליה הוא מתייחס.

גידור תזרימי מזומנים

החלק האפקטיבי של השינויים בשווי ההוגן של המכשיר המגדר מוכר ברווח (הפסד) כולל אחר בעוד שהחלק הלא אפקטיבי נזקף מיידית לרווח או הפסד.

רווח (הפסד) כולל אחר מועבר לרווח או הפסד כאשר תוצאות עסקת הגידור נזקפות לרווח או הפסד. כאשר הפריט המגודר הוא נכס או התחייבות לא פיננסיים, עלותם כוללת גם את סכום הרווח (ההפסד) מהמכשיר המגדר.

1. מלאי חומרי אחזקה

מלאי נמדד לפי הנמוך מבין עלות או שווי מימוש נטו. עלות המלאי כוללת את ההוצאות לרכישת המלאי ולהבאתו למקומו ולמצבו הנוכחיים. הרשות בוחנת מדי תקופה את מצב המלאי וגילו ומבצעת הפרשות למלאי איטי בהתאמה. העלות נקבעת לפי שיטת הממוצע המשוקלל.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ז. תכירות

הרשות מטפלת בחוזה כחוזה חכירה כאשר בהתאם לתנאי החוזה מועברת זכות לשלוט בנכס מזוהה לתקופת זמן בעבור תמורה.

הרשות כחוכר

בעסקאות בהן הרשות מהווה חוכר היא מכירה במועד התחילה בחכירה בנכס זכות שימוש כנגד התחייבות בגין חכירה, וזאת למעט עסקאות חכירה לתקופה של עד 12 חודשים ועסקאות חכירה בהן נכס הבסיס בעל ערך נמוך, בהן בחרה הרשות להכיר בתשלומי החכירה כהוצאה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. במסגרת מדידת ההתחייבות בגין חכירה בחרה הרשות ליישם את ההקלה ב- IFRS16 ולא ביצעה הפרדה בין רכיבי חכירה לרכיבים שאינם חכירה כגון: שירותי ניהול, שירותי אחזקה ועוד, הכלולים באותה עסקה.

במועד התחילה התחייבות בגין חכירה כוללת את כל תשלומי החכירה שטרם שולמו (תשלומים אלה לא כוללים תשלומי חכירה משתנים) מהוונים בשיעור הריבית הגלומה בחכירה כאשר היא ניתנת לקביעה בנקל או בשיעור הריבית התוספתית של הרשות. לאחר מועד התחילה מודדת הרשות את ההתחייבות בגין חכירה בשיטת הריבית האפקטיבית.

נכס זכות השימוש במועד התחילה מוכר בגובה ההתחייבות בגין חכירה בתוספת תשלומי חכירה ששולמו במועד התחילה או לפניו ובתוספת של עלויות עסקה שהתהוו. נכס זכות השימוש נמדד במודל העלות ומופחת לאורך החיים השימושיים שלו, או תקופת החכירה לפי הקצר שבהם. כאשר מתקיימים סימנים לירידת ערך, בוחנת הרשות ירידת ערך לנכס זכות השימוש בהתאם להוראות IAS 36.

נכסי זכות השימוש של הרשות כוללים רכבים תפעוליים אשר מופחתים על פני תקופה של 3 שנים. יובהר, כי הסכמי החכירה של הרשות עם רמ"י (ראה באור 15.ב.), כוללים תשלומי חכירה משתנים בלבד ולפיכך לא מוצגת בגינם התחייבות בגין חכירה בדוחות הכספיים.

שינויים בגובה תשלומי החכירה העתידיים כתוצאה משינוי במדד מהוונים (ללא שינוי בשיעור ההיוון החל על ההתחייבות בגין חכירה) ליתרת נכס זכות שימוש ונזקפים כהתאמה ליתרת ההתחייבות בגין חכירה, רק כאשר חל שינוי בתזרימי המזומנים הנובע משינוי במדד (כלומר, במועד שבו התיאום לתשלומי החכירה נכנס לתוקף). השפעת השינוי במדד בגין תשלומים שוטפים נזקפת לרווח או הפסד. תשלומי חכירה משתנים אשר מבוססים על ביצוע או שימוש ואינם תלויים במדד או בריבית, מוכרים כהוצאה במועד היווצרותם.

תקופת החכירה מוגדרת כתקופה שבה החכירה אינה ניתנת לביטול, יחד עם תקופות המכוסות על ידי אופציה להאריך את החכירה כאשר ודאי באופן סביר שהאופציה להארכה תמומש. במקרה בו חל שינוי בצפי למימוש אופציית הארכה, מודדת הרשות מחדש את יתרת ההתחייבות בגין החכירה בהתאם לתקופת החכירה המעודכנת, לפי שיעור ההיוון המעודכן ביום השינוי בצפי, כאשר סך השינוי נזקף ליתרת נכס זכות השימוש.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

הרשות כמחכיר

המבחנים לסיווג חכירה כמימונית או כתפעולית מבוססים על מהות העסקה ולא על פי צורת החוזה והם נבחנים במועד ההתקשרות על פי הכללים שנקבעו ב- IFRS16.

(1) חכירות מימוניות

חכירות מסווגות כחכירות מימוניות אם הן מעבירות באופן ממשי את כל הסיכונים וההטבות הנלווים לבעלות על הנכס לחוכר.

במועד התחילה הנכס החכור נגרע וכנגד מוכר נכס "חייבים בגין חכירה מימונית" השווה לערך הנוכחי של תקבולי החכירה מהוונים בריבית הגלומה בחכירה. הפרש כלשהו בין יתרת הנכס החכור לפני הגריעה לבין יתרת החייבים בגין חכירה מימונית מוכר ברווח או הפסד. עלויות ישירות נכללות במדידה לראשונה של ההשקעה נטו בחכירה ומקטינות את סכום ההכנסה המוכרת על פני תקופת החכירה.

לאחר מועד התחילה, תקבולי החכירה מוקצים בין הכנסות מימון שמשקפות שיעור תשואה תקופתי קבוע על החייבים בגין החכירה המימונית, לבין פרעון של חייבים בגין חכירה מימונית. יתרת החייבים בגין חכירה מימונית מטופלת לעניין ירידת ערך וגריעה על הוראות IFRS9.

(2) חכירות תפעוליות

עסקת חכירה בה לא מועברים באופן ממשי כל הסיכונים וההטבות הקשורים לבעלות על הנכס, מסווגת כחכירה תפעולית. תקבולי החכירה מוכרים כהכנסה ברווח או הפסד בקו ישר על פני תקופת החכירה. עלויות ישירות שהתהוו בגין הסכם החכירה, מתווספות לעלות הנכס המוכר ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס.

חכירות שאינן מעבירות למעשה את כל הסיכונים וההטבות הנלווים לבעלות על נכס הבסיס מסווגות כחכירות תפעוליות. הרשות מכירה בתשלומי חכירה מחכירות תפעוליות כהכנסה על בסיס קו ישר לאורך תקופת החכירה עלויות ישירות ראשוניות שהתהוו בהשגת חכירות תפעוליות מתווספות לערך בספרים של נכס הבסיס, ומוכרות כהוצאה לאורך תקופת החכירה לפי אותו בסיס כמו ההכנסה מהחכירה. תקבולי חכירה משתנים אשר מבוססים על ביצוע או שימוש ואינם תלויים במדד או בריבית, מוכרים כהכנסה במועד היווצרותם.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ה. רכוש קבוע

רכוש קבוע הוא פריט מוחשי, אשר מוחזק לצורך מתן שירותים, או להשכרה לאחרים ואשר חזוי כי ישתמשו בו במשך יותר מתקופה אחת. פריטי רכוש קבוע מוצגים בדוח על המצב הכספי לפי העלות בתוספת עלויות רכישה ישירות, בניכוי הפחת שנצבר, הפסדים מירידת ערך שנצברו ומענקי ההשקעה שהתקבלו בגין הנכסים. העלות של נכסים שהוקמו באופן עצמאי כוללת את החומרים ושכר העבודה הישיר, וכן כל עלות נוספות אשר ניתן לייחס במישרין להבאת הנכס למיקום ולמצב הדרושים על מנת שיוכל לפעול באופן שאליו התכוונה ההנהלה. שיפורים ושכלולים נזקפים לעלות הנכסים ואילו הוצאות אחזקה ותיקונים נזקפות לרווח והפסד עם התהוותם.

רכיבי פריט רכוש קבוע בעלי עלות משמעותית ביחס לסך העלות של הפריט מופחתים בנפרד לפי שיטת הרכיבים.

נכס מופחת החל מהמועד בו הנכס מוכן לשימוש המיועד תוך הבאה בחשבון של ערך שייר צפוי בתום החיים השימושיים. הפחת מחושב בשיעורים שנתיים שווים לאורך תקופת החיים השימושיים בנכס, כדלקמן:

	<u>%</u>	
	2.5	מבנים
4 – 5 (בעיקר)		מסלולים וגשרים
7 – 15		ציוד
33		מחשבים ותוכנות

אורך החיים השימושיים, שיטת הפחת וערך השייר של כל נכס נבחנים לפחות בכל סוף שנה והשינויים מטופלים כשינוי אומדן חשבונאי באופן של מכאן-ולחבא. הפחתת הנכסים מופסקת כמוקדם מבין המועד בו הנכס מסווג כמוחזק למכירה לבין המועד בו הנכס נגרע. נכס נגרע מהספרים במועד המכירה או כאשר לא צפויות עוד הטבות כלכליות מהשימוש בנכס. רווח או הפסד הנובע מגריעת הנכס מחושב לפי ההפרש שבין התקבולים ממכירתו לבין ערכו הפנקסני של הפריט במועד גריעתו, ונזקף לרווח והפסד.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

ט. רכוש אחר

הרכוש האחר של הרשות כולל עלות בגין הפרשה לתביעות לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה (ראה באור 12). הרשות בוחנת ירידת ערך של הרכוש האחר כאשר מתקיימים סימנים המצביעים על כך שיתכן שחלה ירידת ערך בהתאם להוראות IAS 36. שינויים באומדן הרשות, לסכומים שהרשות צפויה לשלם בגין התביעות לפי סעיף 197 לחוק התכנון והבנייה, נזקפים במלואם כנגד הרכוש האחר, אלא אם הקיטון בהתחייבות עולה על הערך בספרים של הנכס, ובמקרה זה הרשות מכירה בעודף מיידית ברווח או הפסד, כמוסבר להלן.

פרשנות מספר 1 של הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (IFRIC), בדבר שינויים בהתחייבויות קיימות בגין פירוק ושיקום, ובהתחייבויות דומות, קובעת כי שינויים במדידה של התחייבות קיימת בגין פירוק ושיקום, ושל התחייבות דומה, אשר נובעים משינויים באומדן העיתוי או הסכום של התזרים השלילי של משאבים המייצגים הטבות כלכליות, שנדרשים כדי לסלק את המחויבות יתווספו לעלות של הנכס המיוחס, או יופחתו ממנה, בתקופה השוטפת. עם זאת, הסכום שהופחת מהעלות של הנכס לא יעלה על הערך בספרים שלו. לכן, אם הקיטון בהתחייבות עולה על הערך בספרים של הנכס, יש להכיר בעודף מיידית ברווח או הפסד. סכום בר הפחת המותאם של הנכס, מופחת על פני אורך החיים השימושיים שלו.

י. ירידת ערך נכסים לא פיננסיים

הרשות בוחנת את הצורך בירידת ערך נכסים לא פיננסיים כאשר ישנם סימנים כתוצאה מאירועים או שינויים בנסיבות המצביעים על כך שהיתרה בדוחות הכספיים אינה בר-השבה.

במקרים בהם היתרה בדוחות הכספיים של הנכסים הלא פיננסיים עולה על הסכום בר-ההשבה שלהם, מופחתים הנכסים לסכום בר-ההשבה שלהם. הסכום בר-ההשבה הינו הגבוה מבין שווי הוגן בניכוי עלויות למימוש ושווי שימוש. בהערכת שווי השימוש מהוונים תזרימי המזומנים הצפויים לפי שיעור ניכיון לפני מס המשקף את הסיכונים הספציפיים לכל נכס ואת הערך הזמן של הכסף. בגין נכס שאינו מייצר תזרימי מזומנים עצמאיים נקבע הסכום בר-ההשבה עבור היחידה מניבת המזומנים שאליה שייך הנכס. הפסדים מירידת ערך נזקפים לרווח או הפסד. הפסד מירידת ערך של נכס, מבוטל רק כאשר חלו שינויים באומדנים ששימשו בקביעת הסכום בר-ההשבה של הנכס מהמועד בו הוכר לאחרונה ההפסד מירידת הערך.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יא. התחייבות בשל הטבות לעובדים

(1) הטבות לעובדים לטווח קצר

הטבות לעובדים לזמן קצר הינן הטבות אשר חזויות להיות מסולקות במלואן בתקופה של שנה לאחר תום תקופת הדיווח השנתית שבה העובדים מספקים את השירותים המתייחסים. הטבות אלו כוללות בעיקר שכר עבודה והפרשות סוציאליות נלוות מקובלות, ימי חופשה והבראה. התחייבויות בגין הטבות לעובדים לזמן קצר נמדדות על בסיס לא מהוון וההוצאות בגין נזקפות לרווח והפסד בתקופה בה ניתנו השירותים על ידי העובדים. תוספות שכר מוכרות כאשר לרשות מחויבות משפטית או משתמעת לשלם אותן בגין שירות שניתן על ידי העובד בעבר וניתן לאמוד באופן מהימן את הסכום לתשלום.

(2) הטבות לאחר סיום העסקה

לרשות תוכניות להפקדה מוגדרת, בהתאם לסעיף 14 לחוק פיצויי פיטורין שלפיהן הרשות משלמת באופן קבוע תשלומים מבלי שתהיה לה מחויבות משפטית או משתמעת לשלם תשלומים נוספים גם אם בקרן לא הצטברו סכומים מספיקים כדי לשלם את כל ההטבות לעובד המתחייבות לשירות העובד בתקופה השוטפת ובתקופות קודמות. הפקדות לתוכנית להפקדה מוגדרת מוכרות כהוצאה בעת ההפקדה לתוכנית במקביל לקבלת שירותי העבודה מהעובד ולא נדרשת הפרשה נוספת בדוחות הכספיים.

כמו כן מפעילה הרשות תוכנית להטבה מוגדרת - תשלום פנסיה תקציבית, מענק אי ניצול ימי מחלה ותשלום שי לחג לפנסיונרים. הוצאות בגין תכנית להטבה מוגדרת נזקפות לדוח רווח והפסד בהתאם לשיטת יחידת הזכאות החזויה תוך שימוש בהערכות אקטואריות המתבצעות בתום כל תקופת הדיווח. החישוב האקטוארי מביא בחשבון מספר משתנים כגון: עלויות שכר עתידיות ושיעור עזיבת עובדים. הערך הנוכחי של מחויבות הרשות בגין תוכנית להטבה מוגדרת נקבע באמצעות היוון תזרים המזומנים הצפוי, תוך שימוש בשיעורי היוון המבוססים על תשואה לפדיון של אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה לתקופה המתאימה למח"מ של ההתחייבות.

נכסי תוכנית הם נכסים המוחזקים על ידי קרן נפרדת מהרשות, אינם זמינים לנושי הרשות ולא ניתן לשלם לרשות. בתאריך 17 במרץ 2013, נחתם הסדר נאמנות בין הרשות לבין הסתדרות העובדים וועדי העובדים לפיו העבירה הרשות את הכספים המיועדים לפנסיה תקציבית לנאמנות, וזאת עד להקמת קופה מרכזית לקצבה. נכסי הנאמנות עונים על התנאים להגדרתם כנכסי תוכנית. עד למועד העברת הכספים לנאמנות רק הקופות המרכזיות לפיצויים ענו על התנאים הנדרשים להגדרת נכסי תוכנית.

התחייבות הרשות בגין תוכנית הטבה מוגדרת המוצגת בדוח על המצב הכספי מייצגת את הערך הנוכחי של המחויבות בגין ההטבה המוגדרת בניכוי השווי ההוגן של נכסי תוכנית. מדידות מחדש כוללות רווחים והפסדים אקטואריים וכן את התשואה על נכסי תוכנית בניכוי מרכיב הריבית. מדידות מחדש נזקפות לרווח כולל אחר בתקופת התהוותם.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

(3) הטבות בגין פיטורין

הטבות בגין פיטורין נזקפות כהוצאה כאשר הרשות התחייבה, ללא אפשרות ממשית לביטול, לפיטורי עובדים לפני הגעתם לגיל הפרישה המקובל על פי תוכנית פורמלית מפורטת. הטבות הניתנות לעובדים בפרישה מרצון נזקפות כאשר הרשות הציעה לעובדים תוכנית המעודדת פרישה מרצון, צפוי שההצעה תתקבל וניתן לאמוד באופן מהימן את מספר הנענים להצעה.

יב. הפרשות:

הפרשה בהתאם ל- IAS37 מוכרת כאשר לרשות קיימת מחויבות בהווה (משפטית או משתמעת) כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, צפוי שיידרש שימוש במשאבים כלכליים על מנת לסלק את המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן. כאשר הרשות צופה שחלק או כל ההוצאה תוחזר לרשות, כגון בחוזה ביטוח, ההחזר יוכר ככנס נפרד, רק במועד בו קיימת וודאות למעשה לקבלת הכנס. ההוצאה תוכר בדוח רווח או הפסד בניכוי החזר ההוצאה.

להלן סוגי הפרשות שנכללה בדוחות הכספיים:

תביעות משפטיות:

הפרשה בגין תביעות מוכרת כאשר לרשות קיימת מחויבות משפטית בהווה או מחויבות משתמעת כתוצאה מאירוע שהתרחש בעבר, כאשר יותר סביר מאשר לא כי הרשות תידרש למשאביה הכלכליים לסילוק המחויבות וניתן לאמוד אותה באופן מהימן.

היטלים:

היטלים המוטלים על הרשות על ידי מוסדות ממשלה באמצעות חקיקה, מטופלים בהתאם לפרשנות IFRIC21, לפיה ההתחייבות לתשלום ההיטל תוכר רק בעת קרות האירוע היוצר את המחויבות לתשלום.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יג. הכרה בהכנסה

הכנסות מחוזים עם לקוחות מוכרות ברווח והפסד כאשר השליטה בנכס או בשירות מועברות ללקוח. מחיר העסקה הוא סכום התמורה שצפוי להתקבל בהתאם לתנאי החוזה, בניכוי הסכומים שנגבו לטובת צדדים שלישיים (כגון מסים). הכנסה מוכרת ברווח או הפסד עד למידה שצפוי שההטבות הכלכליות יזרמו לרשות, וכן ההכנסה והעלויות, אם רלוונטי, ניתנות למדידה מהימנה.

בקביעת סכום הכנסה מחוזים עם לקוחות, הרשות בוחנת האם היא פועלת כספק עיקרי או כסוכן בחוזה. הרשות היא ספק עיקרי כאשר היא שולטת בסחורה או בשירות שהובטח טרם העברתו ללקוח. במקרים אלה, הרשות מכירה בהכנסות בסכום ברוטו של התמורה. במקרים בהם הרשות פועלת כסוכן, מכירה הרשות בהכנסה בסכום נטו, לאחר ניכוי הסכומים המגיעים לספק העיקרי.

הכנסות ממתן שירותים בתעופה (לרבות אגרות)

הכנסות ממתן שירותים מוכרות לאורך זמן, על פני התקופה בה הלקוח מקבל וצורך את ההטבות המופקות על ידי ביצועי הרשות. ההכנסות מוכרות בהתאם לתקופות הדיווח שבהן סופקו השירותים. הרשות גובה תשלום מחברות התעופה בהתאם לתנאי התשלום שנקבעו בתקנות האגרות, 15 יום ממועד החיוב בתעופה בינלאומית ו-30 יום ממועד החיוב בתעופה פנים ארצית.

הכנסות מהסדרי זיכיון למתן שירותים

בתקופת התפעול של הנכסים תחת הסדרי זיכיון כאמור, הרשות מכירה בהכנסות מתפעול הנכסים על פני תקופת מתן השרות מאחר והלקוחות מקבלים וצורכים בו זמנית את ההטבות המופקות על ידי ביצועי הרשות ככל שהרשות מבצעת. התשלומים מהלקוחות בגין מתן השרות כאמור מתקבלים באופן שוטף, בקצב מתן השירותים.

תמורה משתנה

הרשות קובעת את מחיר העסקה בנפרד לכל חוזה עם לקוח. בעת הפעלת שיקול דעת זה, הרשות מעריכה את ההשפעה של כל תמורה משתנה בחוזה, בהתחשב בהנחות, קנסות, שינויים (variations), תביעות וכן תמורה שלא במזומן. בקביעת ההשפעה של התמורה המשתנה, הרשות משתמשת בדרך כלל בשיטת "הסכום הסביר ביותר" המצוינת ב-IFRS15, לפיה מחיר העסקה נקבע בהתחשב בסכום היחיד שהוא הסביר ביותר בתחום של סכומי תמורה אפשריים בחוזה. הרשות כוללת סכומים של תמורה משתנה, רק אם צפוי ברמה גבוהה שביטול משמעותי בסכום ההכנסות שהוכרו לא יתרחש כאשר אי הודאות הקשורה להשתנות התמורה תתברר לאחר מכן.

יד. היוון עלויות אשראי

הרשות מהוונת עלויות אשראי הקשורות לרכישה, הקמה או ייצור של נכסים כשירים אשר נדרשת תקופת זמן משמעותית להכנתם, לשימוש המיועד או מכירתם. היוון עלויות אשראי מתחיל במועד שבו הוצאו עלויות בגין הנכס עצמו, התחילו הפעולות להכנת הנכס ונגרמו עלויות אשראי, ומסתיים כאשר הושלמו מהותית כל הפעולות להכנת הנכס הכשיר לשימוש המיועד או למכירתו.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

טו. מיסים על הכנסה

הוצאות המס בגין מסים שוטפים או נדחים נוקפות לדוח רווח והפסד, למעט אם הן מתייחסות לפריטים הנזקפים לרווח כולל אחר או ישירות להון. במקרים אלה השפעת המס אף היא נזקפת לסעיף המתייחס ברווח כולל אחר או בהון.

(1) מסים שוטפים

חבות בגין מסים שוטפים נקבעת תוך שימוש בשיעורי המס וחוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה, עד לתאריך הדיווח. וכן התאמות נדרשות בקשר לחבות המס לתשלום בגין שנים קודמות.

(2) מסים נדחים

מסים נדחים מחושבים בגין הפרשים זמניים בין הסכומים הנכללים בדוחות הכספיים לבין הסכומים המובאים בחשבון לצורכי מס. יתרות המסים הנדחים מחושבות לפי שיעור המס הצפוי לחול כאשר הנכס ימומש או ההתחייבות תסולק, בהתבסס על חוקי המס שחוקקו או אשר חקיקתם הושלמה למעשה עד לתאריך הדיווח.

בכל תאריך מאזן נכסי מסים נדחים נבחנים ובמידה שלא צפוי ניצולם הם מופחתים. במקביל, הפרשים זמניים (כגון הפסדים מועברים לצורכי מס) בגינם לא הוכרו נכסי מסים נדחים, נבחנים ובמידה שניצולם צפוי מוכר נכס מס נדחה מתאים.

נכסי מסים נדחים והתחייבויות מסים נדחים מוצגים בדוח על המצב הכספי כנכסים לא שוטפים והתחייבויות לא שוטפות, בהתאמה. מסים נדחים מקוזזים בדוח על המצב הכספי אם קיימות זכות חוקית בת אכיפה המאפשרת קיזוז נכס מס שוטף כנגד התחייבות מס שוטפת והמסים הנדחים מתייחסים לאותה ישות החייבת במס ולאותה רשות מס.

טז. מדידת שווי הוגן:

שווי הוגן הוא המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם להעברת התחייבות בעסקה רגילה בין משתתפים בשוק במועד המדידה. מדידת שווי הוגן מבוססת על ההנחה כי העסקה מתרחשת בשוק העיקרי של הנכס או ההתחייבות, או בהיעדר שוק עיקרי, בשוק הכדאי (advantageous) ביותר. שווי ההוגן של נכס או התחייבות נמדד תוך שימוש בהנחות שמשותפים בשוק ישתמשו בעת תמחור הנכס או ההתחייבות, בהנחה שמשותפים בשוק פועלים לטובת האינטרסים הכלכליים שלהם.

הרשות משתמשת בטכניקות הערכה שהן מתאימות לנסיבות ושקיימים עבורן מספיק נתונים שניתנים להשגה כדי למדוד שווי הוגן, תוך מקסום השימוש בנתונים רלוונטיים שניתנים לצפייה ומזעור השימוש בנתונים שאינם ניתנים לצפייה.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

יז. גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישום

(1) תיקון ל- IAS1 "הצגת דוחות כספיים"

בחודש ינואר 2020 פורסם תיקון ל- IAS1 המבהיר את ההנחיות בנוגע לסיווג התחייבויות כשוטפות או כלא שוטפות במאזן. התיקון מבהיר, בין היתר כי:

- התחייבות תסווג כהתחייבות לא שוטפת אם ליישות יש זכות לדחות את סילוק ההתחייבות למשך לפחות 12 חודשים לאחר תום תקופת הדיווח. כמו כן, התיקון מבהיר כי כוונת הישות בנוגע למימוש הזכות אינה רלוונטית לצורך סיווג ההתחייבות, ומבטל את ההתייחסות לקיומה של זכות בלתי מותנית.
- זכות הדחיה כאמור קיימת רק במידה והיישות עומדת בתנאים הרלוונטים בתאריך המאזן.
- "סילוק" ההתחייבות כולל סילוק בדרך של תשלום מזומן, משאבים כלכליים אחרים או מכשירים הוניים של הישות. בהקשר זה, הובהר כי אם לפי תנאי ההתחייבות, לצד שכנגד יש אופציה לדרוש סילוק במכשירים הוניים של הישות, תנאי זה אינו משפיע על סיווג ההתחייבות כשוטפת או כלא שוטפת אם האופציה מסווגת כרכיב הוני נפרד בהתאם ל- IAS32 "מכשירים פיננסיים: הצגה".

בחודש אוקטובר 2022 פורסם תיקון עוקב לתיקון האמור לעיל אשר קובע כי:

- רק אמות מידה פיננסיות אשר ישות חייבת לעמוד בהן בסוף תקופת הדיווח, או לפני כן, משפיעות על סיווגה של אותה ההתחייבות כהתחייבות שוטפת או התחייבות לא שוטפת.
- באם זכותה של הישות לדחות את סילוק ההתחייבות כפופה לכך שהישות תעמוד באמות מידה פיננסיות בתוך 12 חודשים שלאחר תאריך הדיווח, יש לתת גילוי באופן שיאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להעריך את הסיכון הגלום בכך.

התיקונים ל- IAS1 ייושמו לתקופות דיווח שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2024 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי ובתנאי שיבוצע לשני התיקונים בו זמנית. התיקונים ייושמו בדרך של יישום למפרע.

(2) תיקון ל- IAS8 "מדיניות חשבונאית, שינויים באומדנים חשבונאיים וטעויות"

מטרת התיקון הינה להציג הגדרה חדשה של המונח "אומדנים חשבונאיים". אומדנים חשבונאיים מוגדרים כ"סכומים כספיים בדוחות הכספיים הכפופים לאי וודאות במדידה". התיקון מבהיר מהם שינויים באומדנים חשבונאיים וכיצד הם נבדלים משינויים במדיניות חשבונאית ומתיקוני טעויות. הבחנה זו מהותית, מאחר ששינויים באומדנים חשבונאיים מיושמים באופן פרוספקטיבי, עבור עסקאות ואירועים אחרים בעתיד, בעוד ששינויים במדיניות חשבונאית, ככלל, מיושמים באופן רטרואקטיבי.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 2 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

התיקון ל- IAS8 ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 והוא חל על שינויים במדיניות החשבונאית ובאומדנים חשבונאיים המתחילים בתחילת אותה תקופה או לאחריה. יישום מוקדם אפשרי.

(3) תיקון ל- IAS12 "מיסים על הכנסה"

התיקון ל- IAS12 מבהיר כי הפטור מיצירת מיסים נדחים הנובעים מהכרה לראשונה בנכס או בהתחייבות בעסקה אשר אינה צירוף עסקים, אינה משפיעה על הרווח החשבונאי בעת העסקה וגם אינה משפיעה על ההכנסה החייבת או על ההפסד לצורך מס בעת העסקה (פטור ההכרה לראשונה) אינו ניתן ליישום בגין עסקאות אשר בהכרה לראשונה בהן נוצרים הפרשים זמניים חייבים במס והפרשים זמניים הניתנים לניכוי בסכומים זהים.

עסקאות כאמור כוללות, למשל, עסקאות חכירה שבמועד ההכרה לראשונה בהן על ידי חוכר, מכיר החוכר בנכס זכות שימוש בסכום השווה ליתרת ההתחייבות בגין החכירה; וכן מצבים של הכרה בהתחייבות בגין פירוק, פינוי ושיקום המוכרת כנגד עלות רכוש קבוע.

התיקון ל- IAS12 ייושם לגבי תקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי. התיקון ייושם עבור כל העסקאות החל מתחילת תקופת הדיווח המוקדמת ביותר המוצגת בדוחות הכספיים. בנוגע לעסקאות חכירה והכרה בהתחייבות בגין פירוק ושיקום - התיקון ייושם תוך זקיפת ההשפעה המצטברת של היישום לראשונה ליתרת הפתיחה של העודפים (או רכיב אחר בהון, ככל שרלוונטי) למועד זה.

להערכת הרשות, ליישום לראשונה של התיקון ל- IAS12 לא צפויה להיות השפעה מהותית על הדוחות הכספיים.

(4) תיקון ל- IAS1 "הצגת דוחות כספיים" (בדבר גילוי לגבי מדיניות חשבונאית)

התיקון ל- IAS1 מחליף את המונח "מדיניות חשבונאית משמעותית" ב"מידע מהותי לגבי מדיניות חשבונאית". מידע לגבי מדיניות חשבונאית הוא מהותי אם ניתן לצפות כי ישפיע באופן סביר על החלטות שמקבלים המשתמשים העיקריים בדוחות הכספיים.

התיקון מבהיר כי אין צורך לתת גילוי למדיניות חשבונאית המתייחסת לעסקאות, אירועים או תנאים אחרים שאינם מהותיים. מידע לגבי מדיניות חשבונאית עשוי להיות מהותי בגלל אופי העסקאות, האירועים או התנאים האחרים הקשורים אליו, גם אם הסכומים אינם מהותיים.

התיקון ל- IAS1 ייושם באופן פרוספקטיבי לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2023 או לאחריו. יישום מוקדם אפשרי.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 3 - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים

א. שיקול דעת חשבונאי קריטי

בתהליך יישום עיקרי המדיניות החשבונאית בדוחות הכספיים, הפעילה הרשות שיקול דעת לגבי הנושאים הבאים, שלהם השפעה מהותית על הסכומים שהוכרו בדוחות הכספיים:

- סיווג חכירה

לצורך הבחינה האם יש לסווג חכירה כמימונית או תפעולית, בוחנת הרשות האם החכירה מעבירה במהותה את כל הסיכונים וההטבות הנלווים לבעלות בנכס. בכלל זאת בוחנת הרשות, בין היתר, את קיומה של אופציית רכישה במחיר הזדמנותי, את תקופת החכירה ביחס לאורך החיים הכלכלי של הנכס ואת הערך הנוכחי של תשלומי החכירה המינימליים ביחס לשווי ההוגן של הנכס.

- העיתוי של קיום מחויבויות ביצוע

הרשות בוחנת את מועד העברת השליטה בנכס או בשירות לצורך זיהוי עיתוי ההכרה בהכנסות מחוזים עם לקוחות בנקודת זמן או לאורך זמן. בין היתר, בוחנת הרשות האם הלקוח משיג שליטה על נכס בנקודת זמן ספציפית או צורך את ההטבות הכלכליות באופן מקביל לביצועי הרשות. בנוסף, הרשות לוקחת בחשבון לצורך קביעת עיתוי ההכרה בהכנסה גם הוראות חוק ורגולציה רלוונטיות.

ב. אומדנים והנחות עיקריים

בעת עריכת הדוחות הכספיים, נדרשת ההנהלה להסתייע באומדנים, הערכות והנחות המשפיעים על יישום המדיניות החשבונאית ועל הסכומים המדווחים של נכסים, התחייבויות, הכנסות והוצאות. האומדנים וההנחות שבבסיסם נסקרים באופן שוטף. השינויים באומדנים החשבונאיים נוקפים בתקופה בה נעשה השינוי באומדן.

להלן ההנחות העיקריות שנעשו והאומדנים הקריטיים שחושבו בעריכת הדוחות הכספיים:

- תביעות משפטיות

בהערכות סיכויי תוצאות התביעות המשפטיות שהוגשו נגד הרשות הסתמכה הרשות על חוות דעת של יועציה המשפטיים. הערכות אלה של היועצים המשפטיים מתבססות על מיטב שיפוטם המקצועי, בהתחשב בשלב בו מצויים ההליכים, וכן על ניסיון המשפטי שנצבר בנושאים השונים. מאחר שתוצאות התביעות תקבענה בבתי המשפט, עלולות תוצאות אלה להיות שונות מהערכות אלה.

- הטבות בגין פנסיה והטבות אחרות לאחר סיום העסקה

התחייבות בגין תוכניות להטבה מוגדרת לאחר סיום העסקה נקבעת תוך שימוש בטכניקות הערכה אקטואריות. חישוב ההתחייבות כרוכה בקביעת הנחות בין השאר לגבי שיעורי היוון, שיעור עליית השכר ושיעורי תחלופת עובדים. יתרת ההתחייבות עשויה להיות מושפעת בצורה משמעותית בגין שינויים באומדנים אלו.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 3 - עיקרי השיקולים, האומדנים וההנחות בעריכת הדוחות הכספיים (המשך)

נכסי מיסים נדחים

- נכסי מיסים נדחים מוכרים בגין הפסדים מועברים לצורכי מס ובגין הפרשים זמניים ניתנים לניכוי, שטרם נוצלו, אם צפוי שתהיה הכנסה חייבת עתידית שכנגדה ניתן יהיה לנצלם. נדרש אומדן של ההנהלה על מנת לקבוע את סכום נכס המסים הנדחים שניתן להכיר בו בהתבסס על העיתוי, סכום ההכנסה החייבת במס הצפויה, מקורה ואסטרטגיית תכנון המס.

קביעת מחיר העסקה

- בעסקאות מול לקוחות הכוללות תמורה משתנה בוחנת הרשות בהסתמך על ניסיון העבר שלה, תחזיות עסקיות ובהתאם לתנאים כלכליים קיימים האם צפוי ברמה גבוהה שביטול משמעותי בסכום ההכנסות שהוכרו לא יתרחש כאשר אי הודאות הקשורה להשתנות התמורה תתברר.

בעת קביעת מחיר העסקה עם לקוחותיה, לוקחת הרשות בחשבון את ההשפעה של כל תמורה משתנה בחוזה, כגון הנחות, קנסות, תמריצים, קיומו של רכיב מימון משמעותי בחוזה וכן תמורה שלא במזומן. בנוסף, הרשות בוחנת עבור כל עסקה הכוללת תמורה משתנה מהי השיטה שתייצג בצורה טובה יותר את סכום התמורה שהרשות תהיה זכאית לו, שיטת התחלת או שיטת הסכום הסביר ביותר.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 4 - מזומנים ושווי מזומנים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
13	542
15	46
-	1
<u>28</u>	<u>589</u>

לא צמודים
 במטבע חוץ (דולר ארה"ב)
 במטבע חוץ (אחר)

באור 5 - השקעות לזמן קצר

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		שיעור ריבית %
2021	2022	
מיליוני ש"ח		
-	85	4.1-4.2
-	60	0.7-1.2
-	174	6.5-6.8
<u>---</u>	<u>319</u>	
-	49	
-	45	
-	275	
<u>---</u>	<u>369</u>	
<u>-</u>	<u>688</u>	

פקדונות בתאגידים בנקאיים:

ללא הצמדה
 בהצמדה למדד
 בהצמדה למטבע חוץ (דולר ארה"ב)

ניירות ערך סחירים:

אגרות חוב ממשלתיות
 אגרות חוב קונצרניות
 קרנות כספיות שקליות

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 6 - מכשירים פיננסיים נגזרים

א. הרשות התקשרה עם תאגידים בנקאיים בעסקאות עתידיות על שער החליפין של הדולר בגין גידור תזרים מזומנים של האגרות התעופתיות הבינלאומיות הצפויות להתקיים ברמת סבירות גבוהה. על פי תקנות רשות שדות התעופה, תעריף האגרות נקבע ב-1 באוקטובר עבור השנה העוקבת, וזאת על פי שער החליפין ב-15 בספטמבר. הרשות פועלת לגדר את שער החליפין על מנת לצמצם את סיכוני שער החליפין מהכנסות מאגרות תעופתיות. מועצת הרשות אחראית על אישור מדיניות ניהול סיכוני השוק של הרשות ומפקחת על יישום המדיניות.

ב. להלן פירוט עסקאות אקדמה בגין גידור תזרים מזומנים של הכנסות תעופתיות:

ליום 31 בדצמבר 2022

שוי הוגן מיליוני ש"ח	שער ממוצע משוקלל	נכס בסיס במיליונים	מטבע	יום הפרעון
(2)	3.4110	20	USD	12/01/2023
(2)	3.4080	20	USD	15/02/2023
(2)	3.4080	19	USD	15/02/2023
(4)	3.4000	35	USD	15/03/2023
(4)	3.3965	38	USD	17/04/2023
(5)	3.3918	48	USD	15/05/2023
(5)	3.3831	55	USD	15/06/2023
(5)	3.3843	55	USD	13/07/2023
(4)	3.4017	65	USD	15/08/2023
(5)	3.3958	79	USD	14/09/2023
(3)	3.4184	70	USD	12/10/2023
(1)	3.4331	62	USD	15/11/2023
(0)	3.4428	55	USD	14/12/2023
0	3.4445	23	USD	28/12/2023
(42)		644		סה"כ

ליום 31 בדצמבר 2021

שוי הוגן מיליוני ש"ח	שער ממוצע משוקלל	נכס בסיס במיליונים	מטבע	יום הפרעון
1	3.2114	14	USD	15/02/2022
2	3.2189	16	USD	15/03/2022
2	3.2163	18	USD	14/04/2022
3	3.2312	28	USD	16/05/2022
4	3.2306	32	USD	15/06/2022
3	3.2169	30	USD	14/07/2022
5	3.2145	39	USD	15/08/2022
5	3.1784	50	USD	15/09/2022
2	3.1303	41	USD	18/10/2022
27		268		סה"כ

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 6 - מכשירים פיננסיים נגזרים (המשך)

ג. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
---	(38)
27	(4)
<u>27</u>	<u>(42)</u>

שווי הוגן עיסקאות הגנה בגין גידור תזרים מזומנים של הכנסות 2023

שווי הוגן עיסקאות הגנה בגין גידור תזרים מזומנים של הכנסות 2022

באור 7 - לקוחות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
62	125
109	294
5	2
<u>176</u>	<u>421</u>
<u>---</u> (*)	<u>---</u> (*)
<u>1</u>	<u>3</u>

חובות פתוחים (1) (2)

הכנסות לקבל

המחאות לגביה

(1) בניכוי הפרשה לחובות מסופקים

(2) כולל משרדי ממשלה

(*) קטן ממיליון

ב. ניהול סיכון אשראי לקוחות:

על מנת לצמצם את סיכון האשראי מול לקוחותיה פועלת הרשות לקבל ערבויות בנקאיות מלקוחותיה המסחריים והתעופתיים, וכן מבצעת גביה באופן תדיר. ראה בהרחבה באור 24 ב' בדבר ניהול סיכונים.

הרשות מודדת את ההפרשה להפסדי אשראי בגין לקוחות לפי הסתברות לחדלות פירעון לכל אורך חיי המכשיר. הפסדי אשראי הצפויים בגין חובות לקוחות נאמדים על סמך ניסיון העבר ובהתאם למאפיינים ספציפיים של לקוחות.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 8 - חייבים ויתרות חובה

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
14 (*)	5
32	---
3	3
4	1
63	---
<u>116</u>	<u>9</u>

מוסדות
רשות האוכלוסין
הוצאות מראש
חייבים אחרים
ממשלת ישראל בגין מסופי הגבול היבשתיים (ראה באור 8 ב' להלן)

(*) סווג מחדש

ב. תפעול שוטף של מסופי הגבול

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
138	323
(158)	(222)
(20)	101
(8)	(11)
(34)	(63)
(1)	(3)
<u>(63)</u>	<u>24</u>

הכנסות השנה
בניכוי - הוצאות השנה
רווח (הפסד) תפעולי
הוצאות פיתוח
יתרת חוב לתחילת השנה
הצמדה למדד
יתרת זכות (חובה) לסוף השנה

באור 9 - השקעות לזמן ארוך

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		שיעור ריבית %
2021	2022	
מיליוני ש"ח		
---	55	4.4-4.5
---	55	1.1-1.6
---	46	6.1-6.3
---	<u>156</u>	

פקדונות בתאגידים בנקאיים:

ללא הצמדה
בהצמדה למדד
בהצמדה למטבע חוץ (דולר ארה"ב)

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 10 - חכירות

א. מידע לגבי פעילות החכירה :
 לרשות הסכמי חכירה של רכבים המשמשים לצורך קיום הפעילות השוטפת. תקופת הסכמי החכירה הינם בעיקר לתקופה של 3 שנים.

ב. נכסי זכות שימוש
 ההרכב והתנועה :

<u>כלי רכב</u>
<u>מיליוני ש"ח</u>
25
4
<u>(1)</u>
28
16
<u>(2)</u>
<u>42</u>

עלות:

יתרה ליום 1 בינואר 2021
 תוספת בגין הסכמים חדשים
 גריעות בגין הסכמים שהסתיימו
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
 תוספת בגין הסכמים חדשים
 גריעות בגין הסכמים שהסתיימו
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

הפחתות והפסדים מירידת ערך:

יתרה ליום 1 בינואר 2021
 פחת בגין נכס זכות שימוש
 גריעות בגין הסכמים שהסתיימו
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
 פחת בגין נכס זכות שימוש
 גריעות בגין הסכמים שהסתיימו
 יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

15
8
<u>(1)</u>
22
9
<u>(2)</u>
<u>29</u>
13
<u>6</u>

עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022

עלות מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 10 - חכירות (המשך)

ג. התחייבות בגין חכירה
 התנועה:

<u>כלי רכב</u>	
<u>מיליוני ש"ח</u>	
10	יתרה ליום 1 בינואר 2021
4	תוספת בגין הסכמים חדשים
--- (*)	הוצאות מימון בגין התחייבות חכירה
<u>(8)</u>	תשלומים בגין חכירות
6	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
16	תוספת בגין הסכמים חדשים
--- (*)	הוצאות מימון בגין התחייבות חכירה
<u>(9)</u>	תשלומים בגין חכירות
<u><u>13</u></u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022

* פחות ממיליון

ההרכב:

<u>כלי רכב</u>		
<u>31 בדצמבר</u>		
2021	2022	
<u>מיליוני ש"ח</u>		
4	6	
<u>2</u>	<u>7</u>	
<u><u>6</u></u>	<u><u>13</u></u>	

חלויות שוטפות
 התחייבות לזמן ארוך בגין חכירה

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 11 - רכוש קבוע, נטו
הרכב ותנועה בשנת 2022 :

עלות				
סה"כ	ציוד	מבנים ותשתיות	מסלולים וגשרים	
מיליוני ש"ח				
12,498	2,073	6,761	3,664	<u>עלות מופעלת</u>
87	40	20	27	יתרה ליום 1 בינואר 2022
(28)	(26)	(2)	---	תוספות
92	6	86	---	גריעות
<u>12,649</u>	<u>2,093</u>	<u>6,865</u>	<u>3,691</u>	מיון
				סה"כ עלות מופעלת
				<u>עלות בהקמה</u>
425	251	161	13	יתרה ליום 1 בינואר 2022
70	45	20	5	תוספות
(92)	(6)	(86)	---	מיון
<u>403</u>	<u>290</u>	<u>95</u>	<u>18</u>	סה"כ עלות בהקמה
<u>13,052</u>	<u>2,383</u>	<u>6,960</u>	<u>3,709</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
פחת נצבר				
סה"כ	ציוד	מבנים ותשתיות	מסלולים וגשרים	
מיליוני ש"ח				
8,231	1,340	4,497	2,394	יתרה ליום 1 בינואר 2022
441	150	162	129	תוספות
(28)	(26)	(2)	---	גריעות
<u>8,644</u>	<u>1,464</u>	<u>4,657</u>	<u>2,523</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
<u>4,408</u>	<u>919</u>	<u>2,303</u>	<u>1,186</u>	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2022

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 11 - רכוש קבוע, נטו (המשך)
הרכב ותנועה בשנת 2021:

עלות				
סה"כ	ציוד	מבנים ותשתיות	מסלולים וגשרים	
מיליוני ש"ח				
12,539	2,287	6,719	3,533	עלות מופעלת
14	(2)	39	(23)	יתרה ליום 1 בינואר 2021
(219)	(212)	(7)	---	תוספות (1) (2)
164	---	10	154	גריעות
12,498	2,073	6,761	3,664	מיון
				סה"כ עלות מופעלת
עלות בהקמה				
502	201	138	163	יתרה ליום 1 בינואר 2021
87	50	33	4	תוספות
(164)	---	(10)	(154)	מיון
425	251	161	13	סה"כ עלות בהקמה
12,923	2,324	6,922	3,677	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
פחת נצבר				
סה"כ	ציוד	מבנים ותשתיות	מסלולים וגשרים	
מיליוני ש"ח				
7,981	1,384	4,340	2,257	יתרה ליום 1 בינואר 2021
469	168	164	137	תוספות
(219)	(212)	(7)	---	גריעות
8,231	1,340	4,497	2,394	יתרה ליום 31 בדצמבר 2021
4,692	984	2,425	1,283	יתרה מופחתת ליום 31 בדצמבר 2021

- (1) במהלך שנת 2021 התקבלו החזרים ומענקי השקעה בסך של כ- 58 מיליון ש"ח.
(2) כולל תוספות שלא במזומן בגין הפרשה לתביעות קבלנים 40 מיליון ש"ח.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 12 - רכוש אחר, נטו

הרכב ותנועה בשנת 2022 :

יתרה ליום 31 בדצמבר 2022	גריעות	תוספות	יתרה ליום 1 בינואר 2022	
מיליוני ש"ח				
614	---	120	494	עלות-
(144)	---	---	(144)	פחת שנצבר-
<u>470</u>	<u>---</u>	<u>120</u>	<u>350</u>	עלות מופחתת-

הרכב ותנועה בשנת 2021 :

יתרה ליום 31 בדצמבר 2021	גריעות	תוספות	יתרה ליום 1 בינואר 2021	
מיליוני ש"ח				
494	---	---	494	עלות-
(144)	---	---	(144)	פחת שנצבר-
<u>350</u>	<u>---</u>	<u>---</u>	<u>350</u>	עלות מופחתת-

יתרת הרכוש האחר ל- 31 בדצמבר 2022, הינה בגין שדה תעופה הרצליה, שדה תעופה מחניים ושדה תעופה חיפה.

כמו כן ראה גם באורים 1 ח-יג' ובאור 22 ב'.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 13 - אשראי מתאגידים בנקאיים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
20	24
330	---
<u>350</u>	<u>24</u>

חלויות שוטפות של הלוואות לזמן ארוך
אשראי זמן קצר

פרטים בדבר ריבית, הצמדה, מסגרות האשראי ותנאיהן ראה באור 18.

באור 14 - התחייבויות לספקים ולנותני שרותים

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
231 (*)	300
1	2
<u>232</u>	<u>302</u>

חשבונות פתוחים
המחאות לפרעון

(*) סווג מחדש

באור 15 - זכאים ויתרות זכות

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
221	166
74	210
71	80
33	39
23 (*)	20
---	24
7	7
<u>429</u>	<u>546</u>

רשות מקרקעי ישראל (ראה בי' להלן)
עובדים ומוסדות בגין שכר
הפרשה לחופשה
רשות האוכלוסין בגין הסכם בקרי הגבול
זכאים אחרים
ממשלת ישראל בגין מסופי הגבול היבשתיים (ראה באור 8 בי')
הכנסות מראש וחלויות שוטפות של הכנסות מראש

(*) סווג מחדש

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 15 - זכאים ויתרות זכות (המשך)

ב. רשות מקרקעי ישראל

1. דמי חכירה בגין שדות התעופה

הרשות משלמת דמי חכירה שנתיים, בגין השימוש במקרקעין, לרשות מקרקעי ישראל בשיעור קבוע מהכנסותיה כדלקמן:

מפעילות מסחרית	8%
מאגרות ושרותים למטוסים	6%
מאגרות ושרותים לנוסעים	2%

דמי החכירה בגין השימוש במקרקעין בשדות התעופה, לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו לסך של 161 מיליוני ש"ח (בשנת 2021 : 59 מיליוני ש"ח).

בהתאם לסיכום דברים עם רשות מקרקעי ישראל, יתרת חוב דמי חכירה בסך של 100 מיליון ש"ח בגין דמי החכירה לשנת 2019 וכן תשלום דמי החכירה בגין השנים 2020-2021, שולמו בחודש מאי 2022.

2. דמי חכירה בגין מסופי הגבול היבשתיים

הרשות משלמת דמי חכירה שנתיים בגין השימוש במקרקעין של מסופי הגבול. דמי החכירה משולמים בשיעור קבוע מהכנסות מסופי הגבול כדלקמן:

מפעילות מסחרית	8%
מאגרות מטען	6%
מאגרות נוסעים	2%

דמי החכירה בגין שימוש במקרקעין במסופי הגבול היבשתיים לשנה שנסתיימה ביום 31 בדצמבר 2022 מסתכמים לסך של כ- 4.8 מיליוני ש"ח (בשנת 2021 : 2.2 מיליוני ש"ח), סכומים אלו נזקפו לחובת ממשלת ישראל בגין התפעול השוטף של מסופי הגבול (ראה באור ב' ובאור ב'8).

באור 16 - ממשלת ישראל

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
39	40
---	171
<u>39</u>	<u>211</u>

תמלוגים לממשלת ישראל על פי סעיף 40א
תמלוגים לממשלת ישראל על פי סעיף 1א40

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 17 - הפרשות

ההרכב:

סך הכל	תביעות משפטיות	מיגון אקוסטי	תביעות לפי סעיף 197 לחוק תכנון ובנייה		
			מיליוני ש"ח		
793	131	12	650		יתרה ליום 1 בינואר 2022
121	1	---	120		הפרשות שנוצרו בתקופה
(6)	(6)	---	---		הפרשות שמומשו בתקופה
(1)	(1)	---	---		הפרשות שבוטלו בתקופה
<u>907</u>	<u>125</u>	<u>12</u>	<u>770</u>		יתרה ליום 31 בדצמבר 2022
71	67	4	---		הצגה במאזן:
836	58	8	770		שוטף
<u>907</u>	<u>125</u>	<u>12</u>	<u>770</u>		בלתי שוטף

כמו כן ראה גם בהרחבה באור 22 בדבר הפרשות.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 18 - התחייבויות לתאגידי בנקאיים

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		שיעור ריבית
2021	2022	
מיליוני ש"ח		
140	136	6.904%
335	---	p-0.8%
475	136	
(20)	(24)	
(3)	(3)	
452	109	

הלוואות מתאגידי בנקאיים:

הלוואה דולרית זמן ארוך (ג'1)

אשראי זמן ארוך (ג'2)

בניכוי - חלויות שוטפות

בניכוי הוצאות נדחות

ב. זמני הפרעון הם כדלקמן:

24	בשנת 2023 - חלויות שוטפות
25	בשנת 2024
27	בשנת 2025
29	בשנת 2025
31	בשנת 2027
112	
136	

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 18 - התחייבויות לתאגידי בנקאיים (המשך)

ג. מידע נוסף:

1. בשנת 1999 לוותה הרשות סך של 100 מיליון דולר של ארצות הברית מתוך הכספים שגייסה ממשלת ישראל בערבותה של ממשלת ארצות הברית. ההלוואה ניתנה בפועל על ידי חמישה בנקים מסחריים בישראל מתוך כספים שהופקדו על ידי ממשלת ישראל בפקדונות באותם בנקים. תנאי פקדונות אלה מקבילים לתנאי האשראי מבחינת הסכומים, מועדי הביצוע ולוחות הסילוקין. הריבית נפרעת ב- 58 תשלומים חצי שנתיים רצופים החל מ- 10 במאי 1999. הקרן תפרע ב- 40 תשלומים חצי שנתיים רצופים החל מ- 10 במאי 2008. מתוך סכום ההלוואות נוכה סך של 4.5 מיליון דולר עבור עמלה ששילמה ממשלת ישראל בגין גיוס הכספים. עמלה זו מופחתת על פני אורך החיים של ההלוואה ומוצגת בניכוי מההלוואות. יתרת ההלוואה נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 עומדת על כ- 39 מיליון דולר והיא צפויה להפרע במלואה ביום 10 בנובמבר, 2027

אמות מידה פיננסיות

1. הרשות התחייבה כי במידה ותשעבד בעתיד רכוש ו/או נכס מנכסיה בנמל התעופה בן גוריון לטובת צדדים שלישיים כלשהם, אזי תעמיד לבנקים שעבוד בדרגה שווה ("פרי פסו") על סכום היתרה הבלתי מסולקת של ההתחייבויות. האמור לעיל לא יחול על שעבודים קבועים, לצרכי רכישת ציוד, עד סכום כולל של מאה מיליון דולר.
2. הרשות התחייבה לא לבצע עסקאות מכירה או החכרה של מקרקעין שבתחום נתב"ג הטעונות אישור ממשלה מבלי לקבל את הסכמת הבנק, למעט החכרה של עד 25 שנה.
3. הרשות התחייבה לשמור על כך שהיחס בין "הקרן לפיתוח והרחבת השירותים" לבין סך הנכסים במאזנה לא יפחת משיעור של -14%.
נכון לתאריך הדוחות הכספיים הרשות עומדת בתנאים הנ"ל.

2. בשנת 2020, בעקבות השלכות משבר הקורונה, הרשות חתמה עם מספר תאגידי בנקאים על מסגרות אשראי מחייבות בהיקף כולל של 2,000 מיליון ש"ח. מסגרות האשראי נחתמו לתקופה של שנה, במהלך שנת 2021 הוארכו ההסכמים. נכון לסוף שנת 2022 נותרו מסגרות אשראי בתוקף בגובה של 725 מיליון ש"ח, אשר תוקפן ינואר 2023 ויוני 2023. הרשות משלמת, עמלת אי ניצול על המסגרת הלא מנוצלת, בשיעור של 0.11% ועל מסגרות האשראי המנוצלות משלמת הרשות ריבית שנתית לא צמודה בשיעור פריים מינוס 0.8%.
נכון ליום 31 בדצמבר 2022 לרשות אין מסגרות אשראי מנוצלות.

באור 19 - התחייבויות אחרות

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר	
2021	2022
מיליוני ש"ח	
40	33
---	261
40	294

הכנסות נדחות

יתרות לא שוטפות אחרות - רשות האוכלוסין (ראה באור 1ד')

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 20 - אגרות חוב

א. ביום 28 ביוני 2022 הנפיקה הרשות שתי סדרות של אגרות חוב (סדרה א' וסדרה ב') במסגרת הקצאה פרטית למשקיעים מוסדיים בסך כולל של 1,000 מיליוני ש"ח ערך נקוב. אגרות החוב קיבלו דירוג של Aaa.il באופן יציב. בהתאם לשטר הנאמנות של אגרות החוב, התחייבה הרשות כדלקמן:

1. אגרות החוב יהיו במעקב דירוג על ידי חברה מדרגת. ככל שדירוג אגרות החוב ירד מדירוג הבסיס כאמור, תעודכן הריבית בהתאם למנגנון הקבוע בשטר הנאמנות.
2. אי יצירת שעבוד - הרשות התחייבה לא ליצור שיעבוד צף בדרגה כלשהי לטובת צד שלישי על כלל נכסי הרשות הקיימים והעתידיים, אלא בהתאם לכללים שנקבעו בשטר הנאמנות.

ב. תנאי אגרות החוב

אג"ח סדרה א' הונפקה בערך נקוב של 600 מיליוני ש"ח ונושאת ריבית שנתית של 1.55% צמודים (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן. אגרות החוב עומדות לפירעון ב- 9 תשלומים שנתיים (לא שווים) החל מיום 31 בדצמבר 2023. הריבית משולמת בשני תשלומים שנתיים כל שישה חודשים החל מיום 31 בדצמבר 2022.

אג"ח סדרה ב' הונפקה בערך נקוב של 400 מיליוני ש"ח ונושאת ריבית שנתית של 1.75% צמודים (קרן וריבית) למדד המחירים לצרכן. אגרות החוב עומדות לפירעון ב- 14 תשלומים שנתיים (לא שווים) החל מיום 31 בדצמבר 2023. הריבית משולמת בשני תשלומים שנתיים כל שישה חודשים החל מיום 31 בדצמבר 2022.

ג. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	
מיליוני ש"ח		
---	613	אג"ח - סדרה א'
---	408	אג"ח - סדרה ב'
---	1,021	
---	(51)	בניכוי - חלויות שוטפות
---	970	

זמני הפרעון הם כדלקמן:

51	בשנת 2023 - חלויות שוטפות
66	בשנת 2024
82	בשנת 2025
97	בשנת 2026
725	בשנת 2027 ואילך
970	
1,021	

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים

א. ההרכב:

ליום 31 בדצמבר			
2021	2022		
מיליוני ש"ח			
4,425	4,079	<u>הטבות לאחר סיום העסקה במסגרת תוכניות להטבה מוגדרת</u>	
		שווי הוגן של נכסי תכנית	
4,153	3,264	פנסיה תקציבית	
41	31	שי לחג פנסיה תקציבית	
34	25	שי לחג פנסיה צוברת	
133	145	הטבות בגין פיטורין	
184	147	מענק בגין אי ניצול ימי מחלה	
4,545	3,612	סה"כ הטבות לעובדים	
(120)	467	סך נכס (התחייבויות) בגין הטבות לעובדים, נטו	
231	784	<u>הצגה בדוח על המצב הכספי:</u>	
(351)	(317)	במסגרת נכסים לא שוטפים	
(120)	467	במסגרת התחייבויות שאינן שוטפות	
		סך נכס (התחייבויות) בגין הטבות לעובדים, נטו	

ב. נכסי תוכנית:

ההרכב:

ליום 31 בדצמבר		שיעור ריבית %			
2021	2022	2021	2022		
מיליוני ש"ח					
1,292	1,120			אג"ח קונצרניות	
1,559	1,336			אג"ח ממשלתיות	
1,003	774			מניות סחירות	
79	161	2.0-6.1	4.3-6.1	פקדונות ושטרי הון צמוד מדד	
205	430			פקדונות לא צמודים וחשבונות עו"ש	
287	258			קופות מרכזיות לפיצויים	
4,425	4,079				

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

ב. נכסי תוכנית (המשך):

התנועה בשווי ההוגן של נכסי תוכנית

ליום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
3,920	4,045	4,425	יתרת פתיחה
56	---	---	הפקדות השנה
96	105	133	תשואה חזויה על נכסי תוכנית
(27)	275	(479)	תשואה על נכסי תוכנית בניכוי מרכיב הריבית
<u>4,045</u>	<u>4,425</u>	<u>4,079</u>	יתרת סגירה

בתאריך 17 במרץ 2013 חתמה הרשות על הסדר נאמנות עם ועדי העובדים וההסתדרות. בהתאם להסדר, העבירה הרשות את הכספים שיועדו על ידה לפנסיה תקציבית לנאמנות וזאת עד להקמת קופה מרכזית לקיצבה. כספים אלו עומדים בהגדרת נכסי תוכנית (ראה גם באור 1'ז).

מתוך כלל כספי ההשקעות המיועדות, מנוהלים ומיועדים לניהול ע"י מנהלי תיקים סך של 1,262 מיליוני ש"ח (2021: 1,539 מיליוני ש"ח).

ג. פנסיה תקציבית

בהתאם להסכמי עבודה הקיימים ברשות, זכאים חלק מעובדי הרשות, לפנסיה תקציבית בהתאם לחוק שרות המדינה (גמלאות) (נוסח משולב), התש"ל-1970. בהתאם לסעיף 26 לחוק הרשות, קיבלה הרשות על עצמה שמירת זכויות עובדי המדינה שהועברו אליה ביום 15 ביוני 1977 וביום 1 ביוני 1978. התחייבות זו כוללת גם התחייבות לתשלום מענקים בגין אי ניצול ימי מחלה בעבור אותם עובדים העתידים להגיע לגיל 55 שנה. בנוסף אליהם מבוטחים בפנסיה תקציבית כל העובדים אשר קיבלו מעמד של "עובד קבוע" עד ליום 1 בינואר 1994.

המחויבות האמורה חושבה על ידי אקטואר מוסמך תוך שימוש בשיטת הערכה אקטוארית - יחידת זכאות חזויה. בשיטה זו הובאו בחשבון מועדי וסכומי תשלום ההטבה הצפויים, בכפוף לשיעור גידול השכר החזוי, להסתברות תמותה, עזיבה ונכות של העובדים, הפנסיונרים ושאריותם ובכפוף למדיניות הרשות לגבי תשלום ההטבות.

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

ד. ההנחות האקטואריות העיקריות לתאריך הדוח על המצב הכספי:

1. גיל עובדי הרשות וגמלאיה.
2. לוחות תמותה בהתאם לחוזרי פנסיה של משרד האוצר משנת 2022.
3. גיל הפרישה חושב על פי חוק גיל פרישה. גיל הפרישה לגברים הוא 67 וגיל הפרישה לנשים הוא בין הגילאים 62 לבין 65. הנחה זו מבוססת על הנחת הנהלת הרשות כי מספרן של פרישות מוקדמות רגילות יהיה קטן ולא מהותי (פרישות מוקדמות בתוכניות פרישה יטופלו כ- Termination benefits ולפיכך אינן נלקחות בחשבון מראש בהערכה האקטוארית). לעובדים פעילים שגילם במועד הדוח על המצב הכספי גבוה מגיל הפרישה לפי החוק, הונח כי יפרשו תוך שנה ממועד הדוח על המצב הכספי.
4. אחוז הצבירה הינו 2% לכל שנת עבודה, אך לא יותר מ- 70% עד לפרישה, עובדים שהקפאו את זכויותיהם זכאים לפנסיה לפי שיעור הפנסיה שצברו עד הקפאת הזכויות.
5. גידול שכר- ההנחה נקבעה על בסיס ניתוח שכר המבוסס על נתוני שכר לשנים 2018-2021. שיעורי הגידול בשכר, נקבעו לפי גיל, בהתייחס בנפרד לאוכלוסיה שהגיעה לשיא מתח הדרגות ולאוכלוסיה שטרם הגיעה לשיא מתח הדרגות.
6. תשלומי הפנסיה צמודים למדד המחירים לצרכן. עדכון הפנסיה יבוצע אחת לשנה (לפיכך הונחה שחיקה בפנסיה של 1.25%).
7. השכר הקובע- לחישוב הפנסיה הינו השכר האחרון ערב הפרישה.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

8. שיעור ריבית להיוון - תקן IAS 19 קובע כי היוון של ההטבות לאחר פרישה ולזמן ארוך ייעשה תוך שימוש בשיעור היוון שייקבע לפי התשואה לפידיון על אגרות חוב קונצרניות באיכות גבוהה, לתקופה דומה לתקופת תשלום ההטבות. במדינות בהן לא קיים שוק עמוק לאגרות חוב אלה יש לבצע את ההיוון לפי שיעור תשואה לפידיון של אגרות חוב ממשלתיות. לאור החלטה שבישראל קיים שוק עמוק לאג"ח קונצרני, ההיוון התבצע לפי שיעורי הריבית הריאלית המפורטים כדלקמן:

ליום 31 בדצמבר		
2021	2022	פנסיה תקציבית
0.70%	2.70%	פנסיה
0.70%	2.70%	שי לחג
-0.60%	2.20%	מענק אי ניצול ימי מחלה
		פנסיה צוברת
1.40%	2.90%	שי לחג
0.90%	2.80%	מענק אי ניצול ימי מחלה

9. השתתפות העובדים בשיעור של 2% מהשכר הפנסיוני.

10. עובד אשר בעת הגיעו לגיל פרישה, צבר יותר מ- 35 שנות ותק, זכאי למענק בשווי משכורת חודשית אחת לפי השכר הקובע, בגין כל שנה עודפת מעבר ל- 35 שנים.

11. פנסיית נכות- במקרה של נכות, זכאי העובד לשיעור פנסיה של 2% מהשכר הקובע לכל שנת עבודה, אך לא פחות משיעור פנסיית נכות של 50% ולא יותר מ-70%. הפנסיה תשולם עד לסוף חייו של הנכה.

12. פנסיית שאירי פעיל- במקרה של מות עובד, זכאית בת הזוג לפנסיה בשיעור של 40% מהשכר הקובע לכל ימי חייה.

13. פנסיית שאיר פנסיונר- במקרה של מות פנסיונר זכאי אלמן או אלמנה לפנסית שאירים בשיעור של 60% מפנסיית הזקנה שקיבל הפנסיונר.

ה. שי לחג

ההתחייבות לשי לחג חושבה בשווי אחיד בסך של 2,000 ש"ח שנתי בגין תשלום שי לחג עבור עובדי הרשות כאשר גיעו לגיל פרישה, גימלאי הרשות ושאירי הגימלאים. הערך הנוכחי של ההתחייבות חושבה לפי שיטת יחידת הזכאות החזוייה, בהתחשב במועדי וסכומי ההטבה הצפויים ובכפוף לשיעור הגידול בהטבה.

ההתחייבות בגין שי לחג חושבה על ידי אקטואר מוסמך.

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

ו. פיצויי פיטורין

בהתאם לחוקי העבודה ולהסכמי העבודה בתוקף, חייבת הרשות בתשלום פיצויי פיטורין לעובדים שיפוטרו או שיפרשו מעבודתם בנסיבות מסוימות. פיצויי פיטורין מחושבים על בסיס משך תקופת שירותם ובדרך כלל לפי שכרם החודשי האחרון ומשכורת חודשית אחת לכל שנת עבודה.

ההתחייבויות בקשר לזכויות עובדים בעת פיטורין מכוסות כדלקמן:

1. בהתאם להסכמי עבודה, מפקידה הרשות הפקדות שוטפות בתוכניות פנסיה חיצונית בגין חלק מהעובדים. תוכניות אלה מעניקות, בדרך כלל, כיסוי מלא בגין פיצויי פיטורין, ובמקרים מסוימים 72% מההתחייבות לפיצויי פיטורין.
2. ההתחייבויות לפיצויי פיטורין המכוסות על ידי תוכניות אלה אינן מוצגות בדוחות הכספיים, מאחר שכל הסיכונים הכרוכים בתשלומי פיצויי פיטורין כמתואר לעיל הועברו לקרנות הפנסיה. הרשות מבצעת הפקדות שוטפות לפוליסות ביטוח מנהלים בגין עובדים בתפקידי ניהול. פוליסות אלה מעניקות כיסוי להתחייבויות בגין פיצויי פיטורין לאותם עובדים. על פי הסכמי עבודה, כפוף למגבלות מסוימות, פוליסות ביטוח אלה הן רכוש העובדים. הסכומים שהופקדו בגין הפוליסות כאמור אינם כלולים בדוחות על המצב הכספי מאחר שהם אינם בשליטת הרשות.

ז. מענק בגין אי ניצול ימי מחלה

עובדי הרשות הקבועים המבוטחים הן בפנסיה תקציבית והן בפנסיה צוברת זכאים למענק בעת פרישה בגין אי ניצול ימי מחלה. שיעור המענק הינו בהתאם לגילאי הפרישה שנקבעו בהסכם הקיבוצי ובהתאם להלן:

1. אם העובד ניצל 65% ומעלה מסך כל חופשת המחלה המגיעה לו, לא יהיה זכאי למענק.
2. אם העובד ניצל יותר מ-36% ופחות מ-65% מסך כל חופשת המחלה המגיעה לו, העובד יהיה זכאי ל-6 ימי מחלה על בסיס זכאות של 30 ימי מחלה לשנה.
3. אם העובד ניצל עד 36% מסך כל חופשת המחלה המגיע לו, העובד יהיה זכאי ל-8 ימי מחלה על בסיס זכאות של 30 ימי מחלה לשנה.

ההתחייבות בגין אי ניצול ימי מחלה חושבה על ידי אקטואר מוסמך.

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

ח. להלן שינויים אפשריים הנחשבים לסבירים ליום 31 בדצמבר 2022, לכל אחת מההנחות האקטואריות הבאות, בהנחה שיתר ההנחות האקטואריות נותרו ללא שינוי:

השינוי במחוייבות להטבה מוגדרת	
מיליוני ש"ח	
9	<u>מבחן רגישות לשינוי בהנחת השכר צפוייה</u>
(9)	השינוי כתוצאה מעליית שכר של 0.5%
	השינוי כתוצאה מירידת שכר של 0.5%
37	<u>מבחן רגישות לשינוי שיעור ההיוון של ההתחייבות</u>
(36)	השינוי כתוצאה מירידת שיעור היוון של 0.1%
	השינוי כתוצאה מעליית שיעור היוון של 0.1%
83	<u>מבחן רגישות לשינוי בשיעור התמותה</u>
	השינוי כתוצאה מקיטון בשיעור התמותה של 10%

ט. סכומים שהוכרו בדוח רווח והפסד בגין תוכניות הטבה מוגדרת:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
35	36	36	עלות שירות שוטף
7	3	---	עלות ריבית הטבות לעובדים, נטו
151	---	---	הוצאות אחרות
193	39	36	
			<u>ההכנסות וההוצאות נכללו בסעיפים הבאים:</u>
35	36	36	הוצאות שכר
151	---	---	הוצאות אחרות
7	3	---	מימון
193	39	36	

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 21 - הטבות לעובדים (המשך)

י. סכומים שהוכרו בדוח על הרווח הכולל האחר:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
(27)	275	(479)	תשואה על נכסי תוכנית בניכוי מרכיב הריבית
120	(329)	909	רווח (הפסד) אקטוארי
93	(54)	430	מדידות מחדש בגין תוכנית להטבות לעובדים

יא. התנועה בערך הנוכחי של המחוייבות בגין תוכנית הטבה מוגדרת:

ליום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
4,336	4,263	4,545	יתרת פתיחה
36	37	36	עלות שירות שוטף
103	108	133	עלות ריבית
151	3	---	עלות תוכנית פרישה מוקדמת (1) (2)
1	1	1	הפקדות עובדים (2%)
(120)	329	(909)	הפסד (רווח) אקטוארי ברווח כולל אחר
(244)	(196)	(194)	הטבות ששולמו
4,263	4,545	3,612	יתרת סגירה

(1) במסגרת תוכנית פרישה מרצון שהוצעה לעובדי הרשות במהלך שנת 2020 פרשו 202 עובדים בפנסיה תקציבית ו- 8 עובדים בפנסיה צוברת. עלות תוכנית הפרישה בגין עובדים שפרשו הסתכמה לסך של כ- 200 מיליון ש"ח, כאשר 49 מיליון ש"ח נזקפו בהוצאות השכר ו- 151 מיליון ש"ח נזקפו בהוצאות אחרות בגין העלות האקטוארית, בהתאם לתחשיב אקטואר הרשות.

(2) בחודש ינואר 2021, הנהלת הרשות פרסמה תוכנית פרישה חדשה, במסגרתה פרשו 25 עובדים, 2 בפנסיה תקציבית ו- 23 בפנסיה צוברת. עלות תוכנית הפרישה זו הסתכמה לסך של כ- 18 מיליון ש"ח.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 22 - התחייבויות תלויות והתקשרויות

א. התקשרויות רב שנתיות

התקשרויות בגין פיתוח שדות התעופה ורכישת ציוד ליום 31 בדצמבר 2022 הסתכמו לסך של 240 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2021 הסתכם לסך של 182 מיליון ש"ח).

ב. תביעות לפי סעיף 197 לחוק תכנון ובניה

בהתאם להוראות סעיף 197 לחוק התכנון והבניה, נדרשה הרשות, כתנאי לאישור תכניות בנתב"ג ובשדה התעופה הרצליה, מחנניים וחיפה, להגיש כתבי שיפוי לוועדות המקומיות המושפעות מפעילות שדות התעופה. מטרת התוכניות היא הסדרת פעילות ופיתוח שדות התעופה. הרשות חתמה והעבירה את כתבי השיפוי לוועדות המקומיות שבתחום השפעת התוכניות של נתב"ג, חיפה, הרצליה ומחנניים (ראה באור 1ח'-1יג). גובה החשיפה בגין תביעות אלו בהתאם להערכת הנהלת הרשות בהתבסס על חוות דעת שמאיות ומשפטיות הינה כ – 770 מיליון ש"ח.

ג. מיגון אקוסטי

הרשות אחראית לביצוע מיגון אקוסטי למבנים הנמצאים במתחמי רעש המטוסים. וכן בהתאם להסכמי פשרה שנחתמו עם מושב בני עטרות וקיבוץ מחנניים. מימוש הזכאות למיגון האקוסטי כפוף למילוי התנאים הבאים:

- א. רישום זיקת הנאה למדינה ולרשות המעניקה להן את הזכות לטוס מעל המבנה או בקרבתו ולגרום לרעש הנלווה למטוסים כשהם טסים על פי הכללים והנהלים.
- ב. רישום הערת אזהרה על ביצוע המיגון האקוסטי במבנה ועל העדר זכאות למיגון אקוסטי נוסף.

נכון ליום 31 בדצמבר, 2022 אומדן העלויות המתבססות על אומדנים שנערכו על ידי יועציה המקצועיים של הרשות לסיום כלל עבודות המיגון הינו כ – 12 מיליון ש"ח.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 22 - התחייבויות תלויות והתקשרויות - (המשך)

ד. תביעות קבלנים

כנגד הרשות עומדות תביעות ודרישות תשלום של קבלנים בסך כולל של כ- 692 מיליון ש"ח הן כנתבעת ראשית והן כנתבעת צד ג' ע"י קבלני משנה. לדעת הנהלת הרשות, בהסתמך על יועציה המשפטיים והמקצועיים, באשר לסיכויי התביעות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות בגין החשיפות. הפרשות אלו הונו לסעיף רכוש קבוע.

ה. ועדת גבולות לאיחוד רשויות, שינוי גבולות, חלוקת הכנסות ושינוי מעמד מוניציפלי באזור חיפה

בתאריך 28 ביוני 2020, מונתה על ידי משרד הפנים ועדה, לשיוך מוניציפלי של שטח ללא שיפוט, שינוי גבולות וחלוקת הכנסות בין רשויות מקומיות באזור חיפה. באם תתקבל החלטה בעניין חלוקת הכנסות בגין שדה תעופה חיפה על ידי שר הפנים תהיה לרשות חשיפה לתשלומי ארנונה עתידיים נוספים בגין שטחי שדה תעופה חיפה בסך של כ- 7 מיליון ש"ח בשנה. לא בוצעה הפרשה בספרי הרשות בגין סוגיה זו, מאחר ובמידה ותהיה חשיפה, היא אינה רטרואקטיבית.

ו. תביעה כנגד מדינת ישראל – רשות האוכלוסין וההגירה

בתאריך 6 בספטמבר 2020 ניתן פסק דין בתביעה של עובדים שהועסקו בעבר ובהווה כבקרי גבולות ברשות האוכלוסין בעניין הפרשי שכר המגיעים להם לטענתם. במסגרת פסק הדין, קיבל בית הדין לעבודה באופן חלקי את תביעתם של 500 עובדים שהועסקו כבקרי גבול בגין הפרשי שכר. בהתאם להסכם בין הרשות לרשות האוכלוסין, הרשות נושאת בהוצאות המשתנות לצורך הפעלת מעברי הגבול שבשליטת הרשות, לרבות עלויות שכר של עובדי רשות האוכלוסין. בהתאם לאומדן שביצעה הנהלת הרשות באמצעות יועצים מקצועיים, גובה החשיפה של הרשות הינה כ- 64 מיליון ש"ח. לפיכך ביצעה הרשות הפרשה בספריה על סך של 64 מיליון ש"ח (סך של כ- 22 מיליון ש"ח נזקף לפעילות מסופי הגבול והיתרה לפעילות הרשות).

ז. תביעות אחרות

בנוסף לתביעות המפורטות לעיל הוגשו כנגד הרשות תביעות משפטיות נוספות (כולל תביעות בגין פעילות במסופי הגבול) במהלך העסקים הרגיל. סכומן הכולל של תביעות משפטיות אלו למועד חתימת הדוחות הכספיים הינו כ- 20 מיליון ש"ח. לדעת הנהלת הרשות, המתבססת בין היתר, על חוות דעתם של יועציה המשפטיים באשר לסיכויי התביעות, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות לכיסוי החשיפה.

רשות שדות התעופה בישראל

באורים לדוחות הכספיים

באור 22 - התחייבויות תלויות והתקשרויות - (המשך)

ח. בקשות לאשור תובענות ייצוגיות

למועד הדוחות הכספיים עומדות כנגד הרשות בבית המשפט שתי בקשות לאישור כתובענות ייצוגיות, בסך של 46 מיליון ש"ח.

בקשה אחת נוגעת בהגשה של נתב"ג בהתאם להוראות חוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלויות ולתקנות הנוגעות להסדרת נגישות לשירותי תחבורה ציבורית. הרשות פועלת ליישום הוראות החוק. בדוחותיה הכספיים של הרשות נכללו הפרשות נאותות לכיסוי החשיפה.

בקשה שנייה נוגעת לגביית תשלום מנהגי המוניות בגין מתן אישור להסיע נוסעים בנסיעה מיוחדת מנתב"ג. לדעת יועציה המשפטיים של הרשות, סיכויי הבקשה להתקבל בהתאם לנטען בעתירה נמוכים מ- 50%.

ט. תביעות עובדים

כנגד הרשות קיימות תביעות שהוגשו על ידי עובדים, עובדים לשעבר ומועסקים דרך קבלני כוח אדם לתשלום הפרשי שכר ופיצויי הלנת שכר מכוח דיני עבודה וחוקים אחרים בסכום כולל המגיע לכ- 5 מיליון ש"ח. בדוחותיה הכספיים של הרשות נכללו הפרשות נאותות לכיסוי החשיפה.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 23 - פרוט סעיפי הכנסות והוצאות

הרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		

א. הכנסות מאגרות ושרותים למטוסים

209	281	523	1. מאגרות
7	9	10	פעילות בינלאומית
216	290	533	פעילות פנים ארצית
14	30	57	2. משרותים
230	320	590	

ב. הכנסות מאגרות ושרותים לנוסעים

303	450	1,399	מאגרות
60	65	156	משרותים
363	515	1,555	

ג. לקוחות עיקריים

ההכנסות מלקוח א' מהוות 18.7% מסך ההכנסות (בשנת 2021 : 3.7%, בשנת 2020 : 9.9%).

ההכנסות מלקוח ב' מהוות 14.9% מסך ההכנסות (בשנת 2021 : 17.0%, בשנת 2020 : 18.7%).

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 23 - פרוט סעיפי הכנסות והוצאות (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		
178	155	222
109	121	158
38	39	48
62	56	92
1	---	---
20	23	52
4	4	4
14	29	26
5	5	5
19	18	19
3	3	3
28	4	12
<u>481</u>	<u>457</u>	<u>641</u>

ד. הוצאות אחזקה והפעלה

אחזקה
שמירה, בטחון וסדרנות
אנרגיה ומים
פינוי אשפה ונקיון
ביקורת גבולות
דלק והסעות
תפעול על ידי אחרים
מיסים
עגלות בשירות עצמי
דמי חבר ואגרות רישוי
חיזוי מטאורולוגי
אחרות

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר

2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		
70	75	82
8	7	22
11	8	10
14	13	15
7	7	7
4	5	17
--- (*)	--- (*)	--- (*)
<u>114</u>	<u>115</u>	<u>153</u>

ה. הוצאות כלליות

עיבוד נתונים
קורסים והשתלמויות
שירותים מקצועיים
ביטוח וסיכון שבר מכני
תקשורת, ומשרדיות
אחרות
הפסד (רווח) הון

(*) פחות ממיליון

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 23 - פרוט סעיפי הכנסות והוצאות (המשך)

1. הוצאות (הכנסות) אחרות
ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		
---	---	(1)
(32)	---	---
151	---	---
5	(3)	---
(1)	---	---
<u>123</u>	<u>(3)</u>	<u>(1)</u>

באור

עדכון הפרשה לתביעות
הפקעת מקרקעין (1)
עלות תוכנית פרישה מוקדמת
הפרשה למיגון אקוסטי
אחרות

21יא'(1)

(1) לצורך קידום פרויקט תשתית לאומית לשדרוג מסילת הרכבת המזרחית, אושרה הפקעת מקרקעין לצמיתות לטובת הרכבת בשטח של כ- 184 אלף מ"ר משטחי החכירה של נתבי"ג. בתאריך 8 בספטמבר 2020 הגיעה הרשות להסכם עם רכבת ישראל, על פי ההסכם שלמה רכבת ישראל לרשות בגין ההפקעה סך של כ- 32 מיליון ש"ח.

2. הכנסות והוצאות מימון
ההרכב:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר		
2020	2021	2022
מיליוני ש"ח		
---	3	7
---	---	1
---	1	3
---	---	13
---	4	24

הכנסות מימון

רווחים מעודף נכסי תוכנית
רווח מניירות ערך סחירים
הפרשי הצמדה מממשלת ישראל
הפרשי שער הצמדה וריבית

הוצאות מימון

ריבית והצמדה בגין אגרות חוב
עלות ריבית הטבות לעובדים
הפסד מגירעון נכסי תוכנית, נטו
ריבית והפרשי שער בגין הלוואות מתאגידים בנקאיים
ריבית ועמלות אשראי בנקאי
הפסד מניירות ערך סחירים
עסקאות פיננסיות
הפרשי שער הצמדה וריבית

---	---	29
5	6	7
1	---	---
---	6	29
---	5	6
5	---	---
1	---	---
16	6	---
<u>28</u>	<u>23</u>	<u>71</u>
<u>(28)</u>	<u>(19)</u>	<u>(47)</u>

הוצאות מימון, נטו

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 24 - מכשירים פיננסיים

א. סיווג ותנאי ההצמדה של המכשירים הפיננסיים ברשות (במיליוני ש"ח):

ליום 31 בדצמבר 2022:

דולר	מטבעות אחרים	ללא הצמדה	הצמדה למדד	סה"כ	
266	1	682	115	1,064	מזומנים ופקדונות בנק
88	---	334	---	422	הלוואות וחייבים בעלות מופחתת
---	---	369	---	369	נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח או הפסד
354	1	1,385	115	1,855	סה"כ נכסים פיננסיים
145	---	723	1,021	1,889	התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת
---	---	42	---	42	התחייבויות פיננסיות בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר
145	---	765	1,021	1,931	סה"כ התחייבויות פיננסיות
209	1	620	(906)	(76)	סה"כ נכסים (התחייבויות) פיננסיים, נטו

ליום 31 בדצמבר 2021:

דולר	מטבעות אחרים	ללא הצמדה	הצמדה למדד	סה"כ	
15	---	13	---	28	מזומנים ופקדונות בנק
43	---	169	63	275	הלוואות וחייבים בעלות מופחתת
---	---	27	---	27	נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר
58	---	209	63	330	סה"כ נכסים פיננסיים
157	---	1,201	---	1,358	התחייבויות פיננסיות בעלות מופחתת
(99)	---	(992)	63	(1,028)	סה"כ נכסים (התחייבויות) פיננסיים, נטו

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 24 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ב. יעדי ומדיניות ההנהלה בדבר ניהול סיכונים פיננסיים

עיקרי ההתחייבויות הפיננסיות של הרשות, מלבד נגזרים, מורכבים מאגרות חוב, הלוואות ואשראי מתאגידים בנקאיים, ספקים וזכאים ויתרות זכות. התחייבויות פיננסיות אלה מיועדת בעיקר לממן את פעילות הרשות ולספק ערבויות התומכות בפעילותה. הנכסים העיקריים של הרשות כוללים, לקוחות, חייבים ויתרות חובה, מזומנים ופיקדונות לזמן קצר, אשר נובעים ישירות מפעילותה של הרשות. בנוסף, לרשות התקשרויות לעסקאות נגזרים.

הרשות חשופה לסיכון שוק, סיכון אשראי וסיכון נזילות. ההנהלה ומועצת הרשות באמצעות וועדותיה מפקחות על ניהול סיכונים אלו ומוודאות פיקוח הולם לסיכון הפיננסי של הרשות. כל פעילות הנגזרים למטרת ניהול סיכונים מטופל על ידי צוות מומחה, בעל כישורים מתאימים, ניסיון ומידת פיקוח נאות. מדיניות הרשות, קובעת כי לא יבוצע כל מסחר בנגזרים למטרות ספקולטיביות. המועצה באמצעות וועדותיה סוקרת ומאשרת את המדיניות באשר לכל אחד מהסיכונים המובאים להלן:

1. סיכון בגין שיעור ריבית

סיכון שווי הוגן בגין שיעור ריבית הוא הסיכון של תנודות בשווי של מכשיר פיננסי, כתוצאה משינויים בשיעורי ריבית שוק. סיכון שווי הוגן בגין שיעור ריבית ברשות נובע בעיקר מאגרות החוב הצמודות למדד ומהלוואה דולרית מתאגיד בנקאי, הנושאת ריבית בשיעור קבוע.

סיכון תזרים מזומנים בגין שיעור ריבית הינו הסיכון של התנודות בסכום תזרימי המזומנים העתידיים של מכשיר פיננסי, כתוצאה משינויים בשיעורי ריבית שוק. הרשות חשופה לסיכון תזרים בגין ריבית הנובע ממסגרות אשראי בשיעור ריבית משתנה. סך הוצאות המימון בהן הכירה הרשות בגין מסגרות אשראי בריבית משתנה הינה כ- 6 מיליון ש"ח בשנת 2022 ו- 5 מיליון ש"ח בשנת 2021.

2. סיכון אשראי

לקוחות הרשות הינם לקוחות תעופתיים, לקוחות מסחריים ולקוחות שהינם משרדי ממשלה. הנהלת הרשות בוחנת וסוקרת באופן שוטף ורציף את מצבם הכספי של לקוחותיה ומנסה לאתר לקוחות להם קשיי אשראי ו/או פיגור בתשלומים. על מנת לצמצם את סיכון האשראי פועלת הרשות כדלקמן:

לקוחות תעופתיים - בתעופה הבינלאומית שני מועדי חיוב, לאחר ה- 15 לחודש סמוך ככל הניתן, חיוב בגין האגרות והשירותים שסופקו במחצית הראשונה של החודש, וב- 1 לחודש העוקב או בסמוך לכך, ככל הניתן, בגין האגרות והשירותים שסופקו במחצית השנייה של החודש שקדם. בתעופה הפנים ארצית, הרשות מחייבת בהתאם לאגרה שנתית, רבעונית או בהתאם לשירותים שסופקו בתקופה, והחיוב הינו בתחילת שנה, תחילת רבעון או בסוף התקופה, בהתאמה. תנאי התשלום הינם 15 יום בתעופה הבינלאומית ו-30 יום בתעופה הפנים ארצית. לקוחות תעופתיים אשר קיימים אינדיקטורים לקשיי פעילות או הנמצאים בהליכי הקפאת נכסים, מחויבים מראש בגין האגרות והשירותים אותם עתידים להיות מחויבים במהלך כל חודש על פי הצפי המתוכנן בלוח הטיסות שקיים באותו החודש.

לקוחות מסחריים - בחוזים המסחריים קיימת ערבות בנקאית בסך של כשלושה חודשי זיכיון במוצע. כמו כן החיובים מבוצעים בתחילת חודש, רבעון או שנה בהתאם לחוזה. חיובים משתנים בגין הצמדה לתנועת הנוסעים ו/או דמי מחזור מבוצעים מיד לאחר הדיווח הסופי ב-10 וב-15 לחודש העוקב, בהתאמה, או בסמוך לכך ככל הניתן. במהלך משבר הקורונה ביצעה הרשות התאמות בחוזים המסחריים הכוללות, בין היתר, שינוי במועדי החיוב בהתאם לתנועת הנוסעים בחודש שחלף.

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 24 - מכשירים פיננסיים (המשך)

3. סיכון מטבע חוץ

סיכון מטבע חוץ הוא הסיכון שהשווי ההוגן או תזרימי המזומנים העתידיים של מכשיר פיננסי ישתנו כתוצאה משינויים בשערי חליפין של מטבע חוץ.

החשיפה של הרשות לסיכון של מטבע חוץ קשורה בעיקר לפעילות המתמשכת של הרשות. החשיפות העיקריות של הרשות נובעות בעיקר מלקוחות בתעופה הבינלאומית ומהלוואה שניטלה במטבע חוץ. הרשות מגדרת את החשיפה שלה לתנודתיות בשער החליפין של הדולר בגין הפעילות התעופתית באמצעות החזקת חוזי אקדמה והחלפה של מטבע חוץ.

מדיניותה של הרשות מאפשרת לה לגדר את חשיפתה התזרימית הצפויה של הדולר, בהיקף של עד 90% מהכנסותיה מאגרות ושירותים בתעופה הבינלאומית הנקובות בדולר ל-12 החודשים הקרובים. ראה בנוסף באור 6.

ניתוח רגישות למטבע חוץ

הטבלה שלהלן מדגימה את מבחן הרגישות לשינוי אפשרי באופן סביר לשערי החליפין של הדולר כאשר כל שאר המשתנים ללא שינוי.

ההשפעה על ההון		השפעה על הרווח לפני מס		השינוי בשער החליפין של המטבע	
2021	2022	2021	2022		
מיליוני ש"ח					
(9)	10	(12)	13	10%	מכשירים שאינם נגזרים (1)
3	7	4	9	10%	לקוחות דולריים
(2)	(1)	(2)	(1)	10%	ספקי חו"ל (2)
2	(3)	---	---	10%	חוזי אקדמה

(1) בעיקר הלוואה דולרית בניכוי מזומן ופקדונות בנק

(2) בעיקר דולר ארה"ב

4. סיכונים מדד

התחייבויותה של הרשות בגין אגרות החוב שהנפיקה למוסדיים הינה התחייבות צמודת מדד המחירים לצרכן כפי שמפורסם על-ידי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה בישראל. הסיכון הוא שככל שהמדד יעלה, כך התחייבויותה של הרשות למחזיקי האג"ח עולה גם כן.

ניתוח רגישות למדד המחירים לצרכן

הטבלה שלהלן מדגימה את מבחן הרגישות לשינוי אפשרי באופן סביר למדד המחירים לצרכן.

ההשפעה על ההון		השפעה על הרווח לפני מס		השינוי במדד המחירים לצרכן	
2021	2022	2021	2022		
מיליוני ש"ח					
---	(39)	---	(51)	5%	אגרות חוב

רשות שדות התעופה בישראל באורים לדוחות הכספיים

באור 24 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ג. סיכון נזילות

סיכוני נזילות נובעים מניהול ההון החוזר של הרשות וכן מהוצאות המימון ומהחזרי הקרן של מכשירי החוב של הרשות. מדיניות הרשות היא להבטיח כי המזומן המוחזק יספיק תמיד לכיסוי ההתחייבויות במועד פירעון. על מנת להשיג מטרה זו הרשות שואפת להחזיק יתרות מזומנים ו/או מסגרות אשראי מתאימות, על מנת לענות על הדרישות החזויות.

מועצת הרשות בוחנת את תחזיות תזרימי מזומנים אחת לרבעון, או ככל שנדרש, לתקופה של לפחות 12 החודשים הקרובים.

הטבלה שלהלן מציגה את מועדי הפרעון של ההתחייבויות הפיננסיות של הרשות לתאריך המאזן (בסכומים שאינם מהוונים):

שנה ראשונה	שנה שנייה	שנה שלישית	שנה רביעית ואילך	סה"כ	
302	---	---		302	ספקים ונותני שירותים
420	---	---		420	זכאים ויתרות זכות
24	25	27	60	136	הלוואות מתאגידים בנקאיים
51	66	82	822	1,021	אגרות חוב
42	---	---		42	מכשירים פיננסיים נגזרים
6	5	2		13	התחייבויות בגין חכירה
<u>845</u>	<u>96</u>	<u>111</u>	<u>882</u>	<u>1,934</u>	

ד. פעילות גידור ונגזרים

הרשות התקשרה בעסקאות עתידיות להחלפת דולרים של ארה"ב לשקלים חדשים, זאת על מנת לצמצם את סיכון שער חליפין בגין הכנסות מאגרות תעופתיות. לצורך כך ייעדה הרשות עסקאות אלו לגידור תזרים מזומנים בחשבונאות גידור.

חוזי אקדמה על שערי חליפין הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח כולל אחר יועדו כמכשירים מגדרים בגידורי תזרים מזומנים של הכנסות חזויות בדולר. העסקאות החזויות האמורות צפויות ברמה גבוהה ומתייחסות לכ - 90% מההכנסות התעופתיות הנובעות מהאגרות הדולריות.

לפירוט עסקאות הגנה ראה באור 6.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 24 - מכשירים פיננסיים (המשך)

ה. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים

השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים הכלולים בסעיפי ההון החוזר של הרשות תואם או קרוב לערך הפנקסני שלהם.

השווי ההוגן של השקעות לזמן ארוך קרוב אף הוא לערכם הפנקסני מאחר שהשקעות אלה נמדדות בשווי הוגן או שהן נושאות ריבית בשיעור קרוב לריבית השוק להלן פירוט השווי ההוגן של ההתחייבויות הפיננסיות לזמן ארוך:

<u>אופן קביעת השווי ההוגן</u>	<u>שווי הוגן</u>	<u>ערך פנקסני</u>	
היוון תזרימי מזומנים	134	133	הלואה מתאגידים בנקאיים
ציטוט ממרווח הוגן	984	1,021	אגרות חוב

באור 25 - מיסים על הכנסה

א. הרכב מיסים נדחים:

<u>דוחות על המצב הכספי</u>	
<u>ליום 31 בדצמבר</u>	
<u>2021</u>	<u>2022</u>
<u>מיליוני ש"ח</u>	
(170)	(172)
(170)	(172)
136	124
---	44
16	18
832	686
984	872
30	40
30	40
844	740

התחייבויות מיסים נדחים

רכוש קבוע

נכסי מיסים נדחים

הטבות לעובדים

תמלוגים לממשלת ישראל לפי סעיף 40א ו-140א

הפרשות

הפסדים מועברים לצרכי מס

מקדמות בגין עודפות

נכסי מיסים נדחים, נטו

נכון ליום 31 בדצמבר 2022, לרשות הפסדים עסקיים לצורכי מס המסתכמים לסך של כ- 3 מיליארד ש"ח. בהתאם לתחזיותיה של הרשות לשנים הבאות, הפסדים אלו ינוצלו כנגד הכנסה חייבת במס עתידית.

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 25 - מיסים על הכנסה (המשך)

ג. תנועה במסים נדחים:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
---	---	844	יתרת פתיחה
---	30	10	מקדמות בגין עודפות
---	814	(123)	נוקף לדוח רווח והפסד
---	---	9	נוקף לרווח כולל אחר
---	844	740	

ג. מיסים על ההכנסה הכלולים בדוח רווח והפסד

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
---	814	(123)	מיסים נדחים
---	18	---	מיסים בגין שנים קודמות
---	832	(123)	

רשות שדות התעופה בישראל
באורים לדוחות הכספיים

באור 25 - מיסים על הכנסה (המשך)

ד. מס תיאורטי:

להלן מובאת התאמה בין סכום המס שהיה חל אילו כל ההכנסות וההוצאות, הרווחים וההפסדים בדוח רווח והפסד היו מתחייבים במס לפי שיעור המס הסטטורי, לבין סכום מיסים על ההכנסה שנוקף בדוח רווח והפסד:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר			
2020	2021	2022	
מיליוני ש"ח			
464	(1,019)	(1,444)	רווח (הפסד) לפני מיסים על הכנסה
23%	23%	23%	שיעור המס הסטטורי
107	(234)	(332)	מס (הטבת מס) המחושב לפי שיעור המס הסטטורי
			<u>עליה (ירידה) במסים על ההכנסה הנובעת מהגורמים הבאים:</u>
11	---	---	הוצאות שאינן מותרות בניכוי לצורכי מס
---	(814)	---	יצירה לראשונה של נכסי מסים נדחים
---	234	332	הפסדים והפרשים זמניים בגינם לא נזקפו מסים נדחים
---	(18)	---	מיסים בגין שנים קודמות
5	---	---	אחרים
123	(832)	---	מסים על ההכנסה (הטבת מס)

ה. פטורים והקלות במיסים

בחודש דצמבר 2016 פורסם ברשומות חוק ההתייעלות הכלכלית (תיקוני חקיקה להשגת יעדי התקציב לשנות התקציב 2017 ו-2018) התשע"ז - 2016. במסגרת החוק הוארכה סמכות מנהל רשות המיסים להאריך את הפטור ממס על הרווחים שהופקו מהכספים המיועדים לפנסיה תקציבית עד לשנת 2021 כולל (ראה גם באור 1/21). בחודש אפריל 2020 התקבל אישור הפטור מרשות המיסים.

ו. שומות מס

בחודש אוקטובר 2021, נחתמו הסכמי שומות ניכויים עם רשות המיסים עד וכולל לשנת המס 2020. בחודש נובמבר 2021, חתמה הרשות עם פקיד השומה למפעלים גדולים על הסכם שומות לשנים 2015-2020 שהסדיר את כל המחלוקות ביניהן. לפיכך לרשות שומות סופיות עד וכולל שנת 2020.